

Botexul Domnului, a doua jumătate a secolului XV, Tver, Rusia.

† Andrei

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Răscumpărând vremea... (Efeseni 5, 16)

a un șir de mărgăritare s-au perindat sărbătorile Crăciunului, Anului Nou și Bobotezei. Ele ne-au scos din atmosfera anodină zilnică și ne-au oferit clipe de bucurie sfântă. În același timp, intrarea în anul 2015 ne-a și problematizat.

Am realizat că din caierul vieții noastre s-a mai tors un an, depănându-se pe ghemul care numai Dumnezeu știe ce mărime va avea. Și nu este prilej mai nimerit de a medita la aceste lucruri decât Anul Nou. Căci cu fiecare an ce trece, prăbușindu-se în veșnicie, ne dăm seama că firul existenței noastre se scurtează.

Poetul popular anonim surprinde această realitate în versuri simple: *A mai trecut un an, s-a dus,/ Și-n veci n-o să revie./ Și câți iubiiți nu a răpus,/ Și câte suflete s-au dus,/ Cu el în veșnicie.* Iar strofa care ne problematizează este următoarea: *În anul ăsta poate pleci/ Și tu, iubite frate,/ Vezi zilele cum îți petreci,/ Că-n lumea aceea care treci/ Vei fi-ntrebat de toate.*

Ne pune această problemă și revelația divină. Sfântul Pavel ne atenționează: *Luați seama cu grijă cum umblați, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți, răscumpărând vremea, căci zilele sunt rele* (Efeseni 5, 15-16).

Putem asemăna traiectoria vieții noastre cu urcușul unui pripor de deal. Când începem escaladarea dealului, suntem tineri și nerăbdători. Ni se pare că anii trec, încet, doritori fiind să ajungem la o realizare sau alta. Când am sosit în deal și începem să coborâm pe panta cealaltă, anii fug și foarte repede ajungem în vale.

Proorocul David medita și el la această realitate: *Anii noștri s-au socotit ca pânza unui păianjen; zilele anilor noștri sunt șaptezeci de ani; iar de vor fi în putere optzeci de ani și ce este mai mult decât aceștia osteneală și durere; Că trece viața noastră și ne vom duce* (Psalmul 89, 10-12).

Poetul creștin Traian Dorz a scris o poezie intitulată *Un lung tren ne pare viața*. Fiind tineri și zglobii urcăm în tren și, luați de anturajul plin de optimism, nici nu observăm bine ce se întâmplă. Urcă mulți oameni tineri, fremătând de viață. Nu observăm cum câte un bătrân încărcat de ani coboară trist. Și poezia se încheie așa: *Vine-odată, însă, vremea să ne coborâm și noi;/ Ce n-am da atunci, o clipă, să ne-ntoarcem înapoi?! Dar, pe când privim în urmă, plângem timpul ce-a trecut./ Sună Gara Veșniciei, am trăit și n-am știut.*

Am văzut în tinerețe un film intitulat *Anotimpurile*. Apăreau într-o livadă minunată, înflorită, doi copilași dragălași: un băiat și o fetiță. Era primăvară plină de speranțe. A urmat apoi o vară când totul era plin de rod. Cei doi copilași au ajuns tineri frumoși, împliniți, și s-au căsătorit. A urmat apoi toamna plină de roade, cei doi aveau copii și se bucurau de realizările lor. A urmat apoi iarna, cei doi aveau tâmplile albe și realizau trecerea rapidă a timpului, urmând... eternitatea.

Eternitatea, fericită sau nu, depinde de felul cum răscumpărăm vremea. Precum pământul, mânat de legea atracției universale, se învârtă în jurul soarelui de la care primește lumina, căldura și viața, într-un an făcând o mișcare de revoluție, tot așa și noi trebuie să ne simțim atrași de Hristos, centrul vieții creștine, El fiind Soarele dreptății cum învâțăm din troparul Crăciunului.

A fost minunată Sărbătoarea Crăciunului, de ziua Anului Nou ne-am legat atâtea speranțe, la Bobotează toate s-au sfințit prin pogorârea Mântuitorului în apele Iordanului. Și totuși zilele, lunile și anii curg mereu către deznoământul final, cu care-și încheie viața pământească orice om și peste vremuri se va încheia și viața pământului întreg.

Ce urmează? Ne spune Sfântul Ioan Teologul: Și am văzut cer nou și pământ nou. Căci cerul cel dintâi și pământul cel dintâi au trecut și marea nu mai este. Și am văzut cetatea sfântă, noul Ierusalim, pogorându-se din cer de la Dumnezeu, gătit ca o mireasă, împodobită pentru mirele ei. Și am auzit din tron un glas puternic care zicea: Iată, cortul lui Dumnezeu este cu oamenii și El va sălășlui cu ei și vor fi poporul Lui și Însuși Dumnezeu va fi cu ei (Apocalipsă 21, 1-3)

Pentru a ajunge în cortul lui Dumnezeu trebuie să răscumpărăm vremea. Nu putem trăi ca și cum Dumnezeu n-ar exista. Ci, așa cum ne învață experiența Părinților din Pateric, trebuie ca tot timpul să fim conștienți de prezența lui Dumnezeu. De pildă, zice Sfântul Antonie cel Mare: Oriunde vei merge, pe Dumnezeu să-L ai înaintea ta totdeauna. Și orice vei face, să ai mărturia din Sfintele Scripturi.

Știm că omul vremurilor noastre n-are prea mult timp pe care să-l consacre activităților spirituale. Important este, însă, să nu piardă timpul cu nimicuri, să răscumpere vremea, să n-o irosească făcând planuri care nu-l ajută.

Și, dacă-mi este îngăduit, câteva sfaturi minime pentru o viață creștină normală: rugăciunea scurtă dimineața și seara; participarea la liturghie duminică; lectură scripturistică zilnică; fapte caritabile după putere și spovedanie regulată. Iar, tot în spiritul Patericului, să avem față de Dumnezeu o atitudine de fii ascultători, față de semenii o atitudine de frați iubitori și față de noi înșine o atitudine de exigență maximă.

Gândurile acestea le împărtășesc cu frațiiile voastre acum la început de an, dorindu-vă depline realizări spirituale și materiale!

¹ Pateric, Alba Iulia, 1990, p. 8.

DIN SUMAR:

- Sentimentul apartenenței sociale și clerul din "Lumea Nouă" – **ALEXANDRU NEMOIANU...**(p. 3)
- Apa sfințită – **PROTOS. SIMEON PINTEA.....**(p. 3)
- Academicianul Ioan Aurel Pop la împlinirea vârstei de 60 de ani – **PR. PROF. UNIV. DR. VASILE STANCIU...**(p. 4)
- Starețul Tadei de la Vitovnița și disciplina minții – **DR. VALENTIN VESA.....**(p. 5)
- Religia în școli – **AUREL SASU.....**(p. 5)
- Planare filocalică peste prăpăstiile duhovnicești – **PR. DAN POPOVICI.....**(p. 9)
- Preotul Ioan Buftea - Noul Protopop al Dejului – **PR. CRISTIAN BACIU.....**(p. 9)
- O nouă carte de rugăciuni – **MIRCEA GELU BUTA.....**(p. 10)

Întâlnirea tinerilor ortodocși din Europa, la Cluj-Napoca

Andreea Păgleşan

Mii de tineri ortodocși din întreaga Europă se vor întâlni anul acesta la Cluj-Napoca sub genericul „împună pentru viitorul Europei”. Întrunirea va fi organizată de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului la începutul lunii septembrie și este înscrisă în calendarul manifestărilor pe care municipiul le va găzdui, în contextul în care Cluj-Napoca este în 2015 Capitală europeană a tineretului.

La acest eveniment, în premieră pentru întreaga lume ortodoxă, sunt așteptați peste 5 mii de tineri din țară, dar și din țări precum Republica Moldova, Rusia, Grecia, Ucraina, Bulgaria, Serbia, Polonia, Cehia și Slovacia, Finlanda, Georgia, Albania și Cipru, Siria și Palestina, a declarat consilierul cultural al Arhiepiscopiei Clujului, Pr. Bogdan Ivanov. Pe parcursul a 4 zile, cât va dura întâlnirea, vor fi organizate conferințe și dialoguri cu tinerii, la care va fi prezent părintele Zaharia Zaharou de la Essex (Anglia) și e posibil să fie prezent și părintele Rafail Noica, workshop-uri tematice stradale, dar și concerte de muzică ușoară, folk și populară. Nu vor lipsi din program rugăciunile de dimineață ce vor avea loc la Catedrala mitropolitană, sesiuni de prezentare a tradițiilor specifice ale fiecărei țări ortodoxe participante, o paradă a costumelor populare și concursuri și activități interactive, a adăugat pr. consilier Bogdan Ivanov.

Manifestarea va culmina duminică, 6 septembrie, cu o liturghie solemnă ce va avea loc dimineața pe platoul din fața Catedralei mitropolitane și cu o procesiune ce va fi organizată duminică seara prin centrul Clujului. Totul se va încheia cu rugăciunea de seară de la Catedrală.

„Întrucât municipiul Cluj-Napoca va fi în anul 2015 Capitala europeană a tineretului ne propunem și noi ca Arhiepiscopia Clujului să participe la acest proiect cu un eveniment important pe care l-am înscris în calendarul principalelor manifestări. În spiritul preocupărilor noastre misionar-pastorale pentru educația și viitorul tinerilor dorim să organizăm la Cluj-Napoca, în perioada 4-7 septembrie 2015, Întâlnirea tinerilor ortodocși din Europa, un eveniment în premieră pentru întreaga lume ortodoxă, care are astfel oportunitatea de a-și afirma deschiderea ei universală și ecumenică. Pentru a sublinia și mai mult dimensiunea europeană a acestei întâlniri, tema propusă va fi «Tinerii ortodocși împreună pentru viitorul Europei», având convingerea că acest eveniment și implicit Clujului poate fi dător de ton, nu doar în Biserica noastră, ci în întreaga lume ortodoxă europeană. De aceea, ne propunem ca toate evenimentele din program și toți invitații să fie de referință pentru lumea spiritualității ortodoxe, culturale și artistice din România și din Europa”, a declarat consilierul cultural al Arhiepiscopiei Clujului, Pr. Bogdan Ivanov.

Sinod Mitropolitan și Consiliu Eparhial, pe tema orei de religie

Alexandra Andereș

Membrii Sinodului Mitropolitan și ai Consiliului Eparhial s-au întrunit astăzi, 30 decembrie 2014, la Centrul Eparhial al Mitropoliei Clujului. Reprezentanții Bisericii se arată îngrijorați de noua inițiativă legislativă care prevede schimbarea statutului orei de religie în școli, una din puținele materii care promovează moralitatea și spiritualitatea în rândul tinerilor.

La întrunirea prezidată de Înaltpreasfințitul Părinte Andrei au participat Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Iustin Sigheteanul, Arhiepiscopul vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, precum și membrii Consiliului Eparhial. Din acesta fac parte: ministrul Ioan Rus, academicianul Ioan Aurel-Pop, Rectorul Universității „Babeș-Bolyai”, academicianul Nicolae Edroiu, Președintele Senatului Universității „Babeș-Bolyai”, părintele Ioan Chirilă, domnul Virgil Andreieș, precum și reprezentanții structurilor de învățământ teologic.

În deschiderea acestei ședințe, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit a subliniat foarte clar care sunt reperele, care a fost reacția Mitropoliei și de aceea în cadrul acestei întâlniri a avut loc și ședința Sinodului Mitropolitan, întrucât acesta a fost prima structură organizatorică la nivelul Bisericii Ortodoxe Române care a avut o reacție publică după anunțarea în mass media a hotărârii Curții Constituționale și și-a asumat de la nivelul bisericii locale un punct de vedere.

Ora de religie, extrem de importantă în formarea sufletească a tinerilor

Întrunirea a fost organizată pornind de la problema orei de religie și a statutului acestei discipline în curricula învățământului primar, gimnazial și universitar. Întrucât această problemă continuă să fie o preocupare a societății și în special a Bisericii, membrii celor două structuri s-au întâlnit pentru a găsi soluții în această privință.

„Este foarte important ca pe viitor să se găsească și un cadru legislativ foarte clar și limpede și acest cadru să respecte într-un fel statutul pe care îl are la ora actuală ora de religie și anume faptul că ea este o disciplină parte a trunchiului comun și are același statut și importanță cu toate celelalte discipline care îl informează pe tânăr și sperăm noi că religia are un statut în plus prin aceea că îl formează sufletește pe tânăr”, a afirmat consilierul cultural al Arhiepiscopiei Clujului, părintele Bogdan Ivanov.

„Cel puțin la ora actuală și prin decizia Curții Constituționale înseamnă un regres față de ultima legislație pe care o înregistrăm la ora actuală, dar sperăm ca aceste lucruri să se rezolve în sens favorabil și copii, educația și viitorul tuturor să nu fie în niciun fel afectat”.

Nevoia unei colaborări mai bune între preoți și profesorii de religie

Una dintre concluziile formulate în urma ședinței de astăzi au vizat nevoia unei mai bune colaborări între preoții din parohii și profesorii de Religie, în sensul unei prezențe mai vii a tinerilor în biserică, dar și a preotului în întâlnirile cu tinerii din cadrul școlilor, care pot fi la orele de Religie sau în alte circumstanțe, pentru a-i cunoaște mai bine și pentru a îmbunătăți imaginea orei de religie acolo unde ea nu este cea mai fericită. Potrivit consilierului cultural al Arhiepiscopiei Clujului, în perioada următoare se vor stabili măsurile concrete care vor fi luate pentru a îndeplini cele discutate în cadrul ședinței.

2015 - Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii

Ln anul 2015, Biserica Ortodoxă Română aniversează o serie de evenimente importante din istoria ei, după cum urmează:

- **130 de ani de la recunoașterea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române** (aprilie 1885);

- **90 de ani de la ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rangul de Patriarhie** (februarie 1925);

- **60 de ani** (octombrie 1955) **de la proclamarea canonizării unor sfinți români (ierarhi, călugări) mari păstori de suflete din provinciile românești:** Sf. Ierarh Calinic de la Cernica, episcopul Râmnicului; Sf. Ierarhi Ilie Iorest și Sava Brancovici, mitropoliții Transilvaniei, precum și Sf. Cuvioși Mărturisitori Visarion și Oprea etc.;

- **10 ani** (septembrie și decembrie 2005) **de la proclamarea canonizării unor sfinți români (ierarhi, călugări) mari păstori de suflete din provinciile românești:** Sf. Ierarh Dosoftei, mitropolitul Moldovei (la 14 octombrie 2005); Sf. Cuvios Onufrie de la Vorona (la 9 septembrie 2005); Sf. Cuvios Gheorghe de la Cernica și Căldărușani (la 3 decembrie 2005) etc.

În același timp, în calendarul Bisericii Ortodoxe Române sunt menționați numeroși alți sfinți români (ierarhi, preoți și călugări), care s-au remarcat printr-o frumoasă activitate pastorală, iar de-a lungul timpului în eparhiile Patriarhiei Române au slujit mari păstori de suflete din rândul ierarhilor, preoților și călugărilor, a căror viață și activitate constituie modele pentru credincioșii de astăzi. Printre marii păstori de suflete, un loc aparte îl ocupa **Sfântul Ioan Gură de Aur care, prin viața și activitatea sa, s-a dovedit a fi un apărător al dreptei credințe, un învățător al pocăinței, un luminător al familiei creștine și al vieții monahale și un promotor al filantropiei creștine.**

Ca atare, la inițiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, în ședințele de lucru din **29 octombrie 2013 și 29 septembrie 2014**, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat ca anul **2015** să fie declarat **Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii.**

Această temă va fi tratată în eparhiile și în instituțiile de învățământ teologic ale Bisericii Ortodoxe Române care vor organiza în anul 2015 *dezbatere, colocvii, seminarii, simpozioane, conferințe și expoziții de icoane, fresce, mozaicuri cu scopul prezentării istoriei, vieții și activității parohiei și mănăstirii în trecut și azi, precum și a unor renumiți preoți de mir și duhovnici din mănăstiri, care prin slujirea și activitatea lor, au contribuit la susținerea, consolidarea și dinamizarea vieții și misiunii parohiei și mănăstirii.*

2015 - Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii va constitui subiectul conferințelor pastoral-misionare semestriale, iar în luna octombrie 2015, la Patriarhia Română va avea loc *ședința solemnă* a Sfântului Sinod în care va fi prezentată o sinteză a evenimentelor organizate în eparhii pe această temă.

În anul 2015, Patriarhia Română va organiza un *congres internațional* dedicat **Anului omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii**, iar agențiile de pelerinaj ale Patriarhiei Române vor organiza *pelerinaje în țară și străinătate la mănăstiri și în locurile unde au viețuit mari duhovnici ai Ortodoxiei.*

Manifestările organizate în **2015 - Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii** vor fi mediatizate de către Centrul de Presă BASILICA al Patriarhiei Române, mass-media bisericească eparhială și presa laică.

29.12.2014

BIROUL DE PRESĂ AL PATRIARHIEI ROMÂNE

Tableta lunii ianuarie

Sentimentul apartenenței sociale și clerul din „Lumea Nouă”

Alexandru Nemoianu

Jackson, Michigan
(Statele Unite)

Rămâne un adevăr că în bună măsură percepțiile noastre, sociale, economice, culturale, sunt, până la un punct, condiționate de mediul căruia îi aparținem, de standardele grupului din care facem parte. Pentru a fi mai clar: dacă, în grupul căruia îi aparținem, există puternice sentimente negative, este foarte probabil ca aceia care cresc în acel grup să le moștenească și cultive măcar o vreme.

Un foarte interesant exemplu este oferit de imaginea despre condiția „preotului” în grupurile descendente din imigranți est-europeni ajunși în Lumea Nouă. În covârșitoarea lor majoritate, imigranții est-europeni care au venit în Lumea Nouă la sfârșitul veacului al XIX-lea și începutul veacului al XX-lea erau de extracție socială modestă sau foarte modestă. Cel mai adesea, ei - mai bine zis fiecare dintre ei - proveneau dintr-un sat și, încă mai exact, din marginea unui sat. În întregul comunității sătești respective, cel care a imigrat era dintre cei mai săraci, mai apăsați, mai nedreptățiți, mai dezmoșteniți, mai „frustrați”.

Pentru fiecare din ei, aproape întotdeauna, situația de „domn”, de privilegiat, se identifica preotului local. De fapt, doar cu această categorie de intelectuali, la vremea sa precar, foarte aproximativ educată, aveau ocazia să interacționeze acei viitori imigranți, în „țara veche”, oricare va fi fost ea, din Europa Răsăriteană de acum un veac și jumătate.

Este foarte probabil ca majoritatea acelor preoți să fi fost oameni cumsecade și de bună credință. Este iarăși foarte probabil ca unii să nu fi fost. Este greu de crezut ca Ion Creangă să fi întâlnit un caz singular în acel preot care zicea: „condacul umple sacul și troparul umple hambarul”.

În aceste condiții, în grup, cei imigrați în Lumea Nouă la sfârșitul veacului XIX și începutul veacului XX invidiau social condiția preotului și, pentru mulți dintre ei, a-și vedea feciorul „popă” era visul suprem.

Preoția nu era văzută, mai ales, ca o stare de avans spiritual, ci ca una de succes social și economic, și, de multe ori, clericii erau incluși în categoria celor care profitau pe seama „sărântocilor”. Veniți cu asemenea percepție, nu întâmplător, în acei ani de început, clericii erau atacați cu înverșunare în presa „etnică” a Lumii Noi.

În aceste condiții, unii dintre imigranții care au prosperat în Lumea Nouă și-au dorit urmașii „popi”. În înțelegerea lor, acesta era semnul devenirii sociale și economice.

Ca fenomen istoric semnificativ, cele spuse mai sus aparțin istoriei, dar urmările acelei înțelegeri anapoda se văd și astăzi.

Acei clerici, slujitori ai est-europenilor Americani de care aminteam, sunt măcinați și de teribile ispite și trăitori ai unor mari confuzii. Ei confundă trufia cu smerenia și cred că sentimentalismul superficial, informarea „după ureche” și propensiunea exprimării în radicale (foarte aproximativ înțelese) înseamnă teologie. Agravantă este și împrejurarea că nu se poate dialoga cu acești oameni, acest grup de clerici, din fericire puțin numeros...

Dintre ei, clericii de obârșie americană, confrunțați cu altă părere, răspund violent și prin epistole al căror stil intra în tărâmul rotirii ciomagului și al înjurăturilor directe. Clericii categoriei pomenite, formați în „lumea veche”, răspund prin intrigi administrative și delațiuni, dovedind ancilaritatea comportamentală dobândită în anii formării lor sub comunism.

Foarte adesea, acești clerici se poarta cu o superbie ridicolă, de carnaval. Este reflexul întârziat al unor profunde sentimente de inferioritate, moștenită de la bunicii și părinții lor.

Numărul acestor clerici, cum ziceam, nu este mare și nu reprezintă majoritatea. Dar ei sunt destul de mulți ca să genereze stări negative și o „cultură” toxică.

Ca exemple pot fi oferite: cazul preoților care își lasă „moștenire” parohiile către feciorii sau frații lor, al preoților care își țin rubedenii în stare parazitara în jurul altarelor, al preoților care înființează noi parohii minuscule doar din dorința de a avea „parohie” și salariu, al preoților care fac „schimb” de parohii între ei ș.a. Fără îndoială, aceste practici nu ajută la promovarea Ortodoxiei în Lumea Nouă. Este cu neputință ca aceste stări negative să poată fi mușamalizate sau ascunse. În vremea internetului nu mai exista „secrete”. Iar încercarea de a înfățișa prezentarea stărilor amintite mai sus ca „un atac împotriva Bisericii” este un artificiu propagandistic realmente penibil.

Toate cele menționate ar trebui confruntate, cu calm și responsabilitate, în conferințele preoțești, și aceste rele concepții și deprinderi, ar trebui eliminate din practica pastorală.

Apa sfințită – semn al naturii restaurate și mijloc de transmitere al harului

Protos. Simeon Pîntea

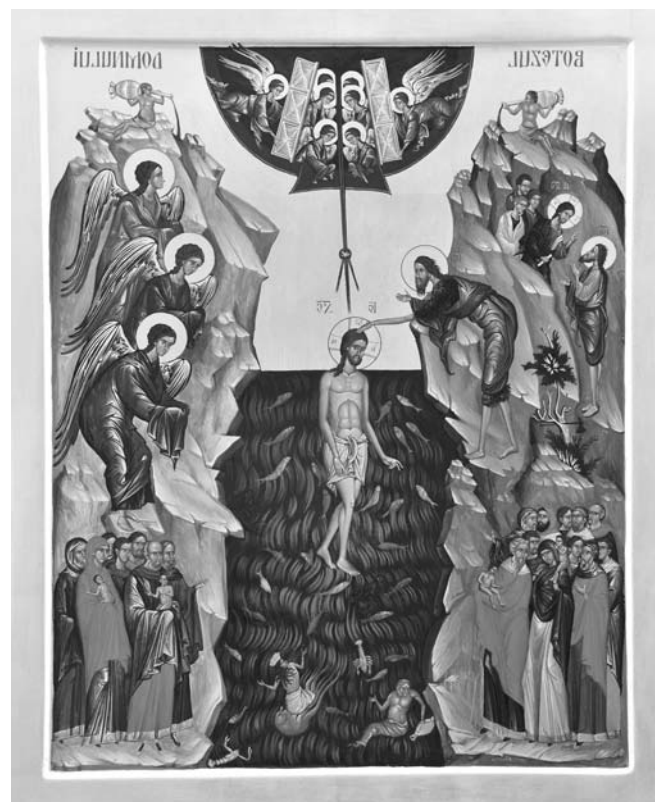
Botezul Domnului a împlinit în lume și o lucrare cu caracter cosmic și anume „sfințirea firii apelor”. Unul dintre elementele fizice ale cosmosului a primit la Botezul Domnului o consacrare și o sfințire specială pentru totdeauna. Dimensiunea mântuitoare a Botezului de la Iordan a avut consecințe nu numai asupra oamenilor ci și asupra întregii creații reprezentat aici de apa Iordanului. De aceea, la praznicul Epifaniei sau al Botezului Domnului, Biserica sfințește an de an, apele cu o rânduială specială numită *Aghiasma Mare* sau *Sfințirea cea Mare a apelor*.

Apa este un element esențial al cosmosului. Viața în lume nu ar putea exista fără ea. Paradoxal, ea are și o forță teribilă de distrugere. Rațiunea ei primordială, însă, este aceea de a produce viața, prin lucrarea Duhului Sfânt așa cum arată *Cartea Facerii*: „Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor” (*Fac. 1, 2*). Sfântul Vasile cel Mare explică: „cuvântul *se purta* se interpretează prin *încălzea și dădea viață apelor*, după chipul păsării care clocește și dă viață ouălor [...] *Duhul se purta*, adică pregătea apele pentru nașterea vieții”¹. Această funcție de a fi „matrice a lucrurilor”², apa, a pierdut-o într-o oarecare măsură după căderea lui Adam, când ordinea primordială din creație s-a răsturnat, iar elementele constitutive ale lumii au intrat în stăpânirea diavolului (Cf. *Lc. 4, 6; In. 12, 31*). Sfântul Apostol Pavel, vorbind despre o solidaritate a lumii cu omul căzut spune că: „făptura a fost supusă deșertăciunii” (*Rom. 8, 20*) așteptând cu nerăbdare „descoperirea fiilor lui Dumnezeu” (*Rom. 8, 19*).

La Botezul de la Iordan, Mântuitorul Hristos restituie apei universale rațiunea de a fi mediu purtător de viață. Apa este scoasă de sub stăpânirea răului, căci prin Botezul Său, Hristos, „pe luptătorul Cel ce se ascunde în ape,

pe domnul întunericii merge să-l piardă, izbăvind lumea de cursele lui; viață veșnică dând, ca un iubitor de oameni”³. Prin contactul Său cu apele Iordanului, dar și prin arătarea Sfintei Treimi la Botezul lui Iisus Hristos, „însăși firea apelor se sfințește”. Această expresie exprimă caracterul cosmic pe care l-a avut Botezul Domnului, dar și faptul că, de acum înainte, apa devine mediu purtător de har, mediu baptismal al renașterii spirituale a omului „din apă și din Duh” (*In. 3, 5*). Duhul Sfânt se unește pentru Hristos din nou, la Botezul Lui, cu apa care devine sân și suținător al vieții celei noi, nesupuse stricăciunii și morții⁴.

Biserica sfințește la Bobotează apele în amintirea Botezului Domnului, dar și pentru un real folos duhovnicesc al membrilor ei, căci această apă primește, prin invocarea Duhului Sfânt, dar de sfințenie și de nestricăciune, fiind totodată și un mijloc de transmitere al harului. În acest sens zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „ziua de astăzi este ziua în care [Domnul] S-a botezat, în care a sfințit firea apelor. De aceea în sărbătoarea aceasta, la miezul nopții, toți iau apă și o duc acasă și o păstrează tot anul, căci astăzi au fost sfințite toate apele; și minunea e vădită: apa aceasta nu se strică cu trecerea timpului; apa aceasta scoasă astăzi rămâne limpede și proaspătă un an, doi și adeseori chiar trei ani

Botezul Domnului, icoană contemporană. Autor Călin Vădan.

și după atâta vreme se ia la întrecere cu apa adusă acum de la izvor”⁵. Această calitate a apei sfințite este semnul restaurării creației și icoană eshatologică a zidirii din nou a lumii.

Calițiile și efectele apei sfințite reies din însăși conținutul rugăciunilor de sfințire. Ea devine „dar de sfințenie și de curățire de păcate, spre tămăduirea sufletelor și a trupurilor și spre tot folosul de trebuință”, „curățitoare spre viață veșnică”, „izgonitoare de toată bântuiala vrajmașilor celor văzuți și nevăzuți”, „curățire sufletelor și trupurilor”, „izvor de nestricăciune”, „vindecare de boli”, „plină de putere îngerească”⁶. Astfel, toți creștinii care se vor stropi și vor gusta din ea, o vor avea spre curățirea sufletelor și a trupurilor, spre vindecarea patimilor, spre sfințirea caselor și spre tot folosul de trebuință. Având conștiința acestor calități pe care le are și le transmite apa sfințită, ea trebuie folosită în conformitate cu Tradiția Bisericii.

Creștinii iau la Praznicul Botezului Domnului apă sfințită din care se împărtășesc și cu care se stropesc pe ei și locul unde trăiesc sau își desfășoară viața. S-a încetățenit tradiția ca Aghiasma Mare se consumetimp de opt zile după Bobotează, pe nemâncate, dar și după aceea, la vreme de nevoie, ispită, boală dar și ca binecuvântare și sfințire. *Tipiconul Sfântului Sava* învață următoarele: „Deoarece sunt unii care se opresc pe ei înșiși de a gusta Sfânta Apă, aceștia nu fac bine, pentru că prin darul lui Dumnezeu s-a dat spre sfințirea lumii și a întregii făpturi. Pentru aceasta pretutindeni se stropesc cu Sfânta Apă și în toate locurile cele spurcate, chiar și în locurile care sunt sub picioarele noastre. Deci de unde este socotința acestora pentru ca să nu guste apa aceasta? Deoarece trebuie să știm că nu pentru gustarea mâncării este necurăția în noi, ci devenim spurcați prin lucrurile noastre cele spurcate. Iar noi, ca să ne curățim de acestea, bem fără de îndoială această sfântă apă”⁸.

Se vede clar că apa sfințită are un folos real asupra noastră și a lumii, iar stropirea caselor, ogoarelor, gospodăriilor, animalelor, precum și gustarea din ea ori de câte ori suntem bolnavi, neputincioși sau cuprinși de valurile ispitelor, și aceasta chiar dacă nu am postit sau ajunat în ziua respectivă, nu reprezintă o profanare a ei. Important este ca atunci când ne împărtășim din aghiasmă, să o facem cu toată evlavie și cu credința în ajutorul harului lui Dumnezeu, care se transmite prin ea.

¹Sf. VASILE CEL MARE, *Omilii la Hexaemeron*, trad. Pr. Dumitru Fecioru, Ed. Sofia, București, 2004, p. 51.

²Arhim. Benedict GHIU?, *Taina Răscumpărării în Immografia Ortodoxă*, Ed. IBMBOR, București, 1998, p. 101.

³*Mineiul pe Ianuarie*, Ed. IBMBOR, București, 1997, p. 111.

⁴Pr. Dumitru STĂNILOAE, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, Vol. II, Ediția a III-a, Ed. IBMBOR, București, 2003, p.38.

⁵Sf. IOAN GURĂ DE AUR, *Cuvânt la Botezul Domnului*, în P.G. XLIX, col. 363-372.

⁶*Mineiul pe Ianuarie*, p. 132, 136.

⁷*Ibidem*.

⁸Sf. SAVA CEL SFINȚIT, *Tipicon*, Ed. Bucovina Istorică, Suceava, 2002, p. 204.

Academicianul Ioan Aurel Pop, Rectorul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, la împlinirea vârstei de 60 de ani

Pr. prof. univ. Vasile Stanciu

Iecunoscută personalitate a lumii academice din România, profesor și cercetător al Istoriei noastre naționale, rectorul Ioan Aurel Pop a fost omagiat într-un cadru festiv la împlinirea vârstei de 60 de ani în seara zilei de 5 ianuarie 2015, în prezența corpului academic al Universității „Babeș-Bolyai”, a IPS Mitropolit Andrei al Clujului, a numeroși membri ai Academiei Române, a altor rectori ai Universităților din România, Austria și Italia, a studenților, masteranzilor și doctoranzilor din UBB.

Membru titular al Academiei Române din anul 2010, Ioan Aurel Pop s-a născut la data de 1 ianuarie 1955 în Sântioana, Cluj, iar viața distinsului nostru sărbătorit se împletește cu pilduitoarea carieră didactică și științifică, ceea ce l-a certificat ca pe unul dintre cei mai străluciți exponenți ai vieții academice clujene. Îndrăgit de studenți, apreciat de colegii de breaslă, citat în cele mai prestigioase reviste de specialitate din țară și străinătate, Ioan Aurel Pop conduce destinele Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca din primăvara anului 2012. În acest scurt răstimp s-a dovedit a fi un excelent manager al Universității, un apropiat coleg, un factor de stabilitate și comuniune în Universitate și între membrii corpului academic, contribuind la o cât mai concretă vizibilitate în țară și străinătate a universității noastre, cea mai complexă și performantă instituție de învățământ superior din Transilvania și între cele mai prestigioase din România și sud-estul Europei.

Facultatea de Teologie Ortodoxă din Universitatea „Babeș-Bolyai”, alături de celelalte 3 facultăți de teologie beneficiază din partea Domnului Rector Ioan Aurel Pop de o colaborare sinceră și productivă, ceea ce nu numai că ne onorează, dar ne și obligă.

Momentul aniversar a fost deschis de intervenția PC Pr. prof. Univ. dr. Ioan Chirilă, Președintele Senatului Universității, care a rostit cuvântul său în numele comunității academice clujene, și a fost înfrumusețat de câteva alocuțiuni, dintre care am reținut-o pe cea a Părintelui Mitropolit Andrei și pe care o reproducem în întregime:

Sfântă urare Domnului Academician prof. univ. Dr. Ioan-Aurel Pop, din partea unui Mitropolit „schismatic”, de obârșie „valahă”¹

M-am folosit de aceste sintagme, care nu-mi aparțin, ci-i aparțin marelui nostru sărbătorit, pentru că, pe de o parte, ele au o încărcătură spirituală și națională deosebită, iar, pe de altă parte, din cuvinte de batjocură au devenit epitețe care ne onorează. Ne onorează epitetul de schismatic, care, într-o anume epocă, ne era dat nouă, ortodocșilor, precum și cel de valah, care ne era dat nouă, românilor. Și ne onorează în mod special pe noi, transilvănenii, și ținând cont de pasiunea Domnului Academician pentru istorie, în general, și istoria Transilvaniei în mod special.

În una din lucrările sale recente² sublinia un mare adevăr: trecutul este viață trăită și realitate vie, el devenind trecut doar în mintea noastră, printr-o convenție. De aceea, în această scurtă expunere, se relatează frânturi din viața trecută a celor mai importante comunități, populații, popoare și națiuni care au trăit pe pământul Transilvaniei, începând cu daco-geții și terminând cu oamenii care trăiesc aici astăzi³.

Cele șase decenii ale Domnului Academician sunt viață trăită și realitate vie și nu trăite oricum, ci cu maximă eficiență. Mie, de exemplu, mi l-a descoperit pe Sfântul Episcop Ierotei, care, în veacul al X-lea, ctitoria o catedrală bizantină la Alba Iulia, a cărei temelii au fost descoperite anii trecuți.

Meditând la acest ceas aniversar și inspirându-ne din Biblie, aflăm că Moise a trăit 120 de ani (Deuteronom 34, 7). Și atunci, ați fi la jumătate de viață. Dar cum, totuși, Dumnezeu nu este așa de generos cu noi, cu toți, lucrul obiectiv pe care-l putem exprima este acesta: ați ajuns la maturitatea creatoare.

Noi suntem mângâiați de faptul că universitatea noastră are în fruntea ei un asemenea bărbat și suntem mândri, în sensul bun al cuvântului, că cetatea Clujului vă numără în elita ei.

Urarea pe care V-o facem este tot una scripturistică: Mă rog să ai spor în toate și să mergi bine cu sănătatea, precum bine mergi cu sufletul! (3 Ioan 1, 2)

†ANDREI

*Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului*

Cea de-a doua intervenție a aparținut Domnului Ovidiu Ghitta, decanul Facultății Istorie și Filosofie, cel care împreună cu Domnul Prorector Ioan Bolovan a prezentat volumul dedicat celui sărbătorit, intitulat *Istoria ca Datorie*, apărut în Editura Academiei Române, Centrul de Studii Transilvane. Au colaborat la alcătuirea acestui volum peste 90 de istorici, însumând peste o mie de pagini, cu studii și articole de specialitate, precum:

Doru Radosav, Timpul istoric ca timp al istoricului; Constantin C.Giurescu, Reflects on a Historian's Career (1973); Ovidiu Pecican, Letopiseșul domniei lui Ștefan cel Mare; Gheorghe Cliveti, Revoluția Română de la 1848-1849; Reflecții istoriografice; Gheorghe E.Cojocaru, Dezavuarea caracterului pretins slav și afirmarea publică a latinității limbii materne a populației românești din Basarabia, ș.a.

Cuvânt înainte semnat de istoricii Ioan Bolovan și Ovidiu Ghitta, coordonatorii acestui volum, este suficient de grăitor pentru a sublinia importanța și actualitatea studiilor și articolelor publicate și ne îndreptățește să-l reproducem în întregime:

Pentru Ioan-Aurel Pop, omagiatul nostru, cercetarea trecutului înseamnă, înainte de toate, pasiune. Ajunge să-i parcurgi lista de lucrări, pentru a-ți da seama de asta. Numărul copleșitor al cărților, studiilor și articolelor ce-i poartă semnătura constituie dovada clară că acesta e resortul fundamental, primordial. S-ar zice că nu a trecut zi, de când a dat frâu liber imboldului vital, fără să scrie un rând, o pagină, tară să aștearnă pe hârtie rodul lecturilor și al meditațiilor sale. Pare a nu avea astâmpăr în dorința de a ști ce s-a petrecut odinioară, de a „adulmea” viața din trecut, cu toate ale ei. Cei care nu îl cunosc și îi văd pur și simplu palmaresul ar putea crede că-i un soi de pustnic, un om retras în lumea lui, ținut la masa de lucru și dedicat exclusiv studiului. Cei care l-au întâlnit însă știu că e pasionat și dincolo de pereții cabinetului său, în momentele când vorbește despre istorie. Săliile de curs și de conferințe în care se află sunt mereu pline, căci reușește invariabil să își seducă auditoriul, să îl facă părtaș la eleganțele sale des-

fășurări de idei. Cu arta rară a elocinței, pe care o posedă și o etalează cu naturalețe, transformă până și cursurile de paleografie latină într-o captivantă aventură intelectuală, la care, an de an, studenții se înghesuie să participe.

Pentru Ioan-Aurel Pop, cercetarea trecutului reprezintă și altceva: responsabilitate, datorie. După propria mărturisire, când s-a întors de la școală în prima zi, tatăl său 1-a luat deoparte și i-a spus că învățătura e cel mai serios lucru din lume. Cuvintele par să-1 fi marcat. A pornit la drum cu ideea că există o miză majoră în tot ceea ce îi stătea în față, în anevoiosul parcurs intelectual individual. Astfel pregătit, a ajuns să adere treptat la un model de cărturar cu bună tradiție în Ardeal, și nu numai. Un om al literelor, dar și al unei cauze. Dacă stai să te gândești, îl definește sentimentul de devotament comunitar al corifeilor iluminați, de pildă, pentru care truda de a lărgi orizontul cunoașterii nu însemna doar satisfacție personală. Ea căpăta sens cu adevărat numai dacă rodul obținut devenea un bun mai larg. A ales să practice un tip de istorie în care sunt esențiale calitățile de cercetător aplecat spre erudiție, dar și acelea de educator, de magistr. Este prin excelență un slujitor al școlii, un profesor cu conștiința datoriei perpetue de a forma tineri în amfiteatre, de a le hrăni interesul pentru trecut, de a-i face să se atașeze de acesta ca de un patrimoniu identitar. Om al Catedrei, a înțeles să fie și un om al Cetății, personaj activ, implicat, pentru care împărtășirea cunoștințelor despre istoria românilor reprezintă o formă fundamentală de a te pune în serviciul societății, de a promova valorile națiunii tale. Și-a urmat consecvent crezul și în misiunile didactice, diplomatice și culturale pe care le-a avut peste hotare. Îl slujește și azi, din onorantele poziții de membru titular al Academiei Române și de rector al Universității Babeș-Bolyai, instituția ce i-a oferit marea șansă de a-și împlini vocația.

Cartea de față, intitulată astfel cu gândul la ceea ce îl definește pe Ioan-Aurel Pop, e un gest de solidaritate de breaslă și de prețuire. Prin ea, foști studenți, foști doctoranzi, colegi, colaboratori și chiar mentori ai Domniei Sale îl omagiază la împlinirea vârstei de 60 de ani. S-au reunit pentru a cinsti un mare istoric, dar și un om elegant, delicat, șarmant și generos. E o carte cu prieteni, așadar, în care se întâlnesc persoane din generații diferite, scriind, cum le șade bine istoricilor, în maniere și despre lucruri diferite. Sărbătoritul este evident departe de vârsta patriarhilor, chiar dacă, prin înalta recunoaștere de care se bucură, s-ar zice că a atins-o deja. Îi urăm cu toată căldura să o ajungă, ca să mai avem prieteni de a-i spune: La mulți ani!

Acest moment aniversar aparține nu doar celui sărbătorit, ci în egală măsură întregii comunități academice clujene, deci și Facultății de Teologie Ortodoxă și ne oferă prilejul de a ne alătura și noi tuturor urărilor de bine și sănătate adresate Domnului Rector Ioan Aurel Pop, dar și de a ne manifesta gândul nostru sincer de recunoștință față de un Magistr al Istoriei Românilor, Istorie pe care a înțeles-o, dincolo de rigorile ei științifice, ca pe o DATORIE sfântă. Dacă ar fi să evaluăm doar cuvintele adresate de Domnia Sa cu ocazia aniversării celor 90 de ani de la înființarea Academiei Teologice clujene: *Școala teologică superioară de astăzi din Cluj – adăpostită într-un nou și primitiv edificiu, făcut prin osârdia tuturor slujitorilor ei, sub oblăduirea neobosită a Înaltpreasfinției Sale Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului – se pregătește să aducă un nou prinos credinței și națiunii, prin absolvenții săi, clerici și mireni, prin respectul datorat trecutului glorios și prin pregătirea viitorului mai bun. O face cu credință și știință, întru mărirea oamenilor acestei țări și a omenirii în general, pentru binele României, al tuturor locuitorilor României, în cadrul său european și mondial, și ar fi suficiente argumentele ce stau ca mărturie a recunoștinței noastre.*

Profesorii, studenții și toți ostenitorii Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca urează Rectorului lor **La mulți și binecuvântați ani!**

¹ Ioan-Aurel Pop, *Din mâinile valahilor schismatici*, Editura Litera, București, 2011.

² Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, *Istoria Transilvaniei*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2013, p. 8.

³ *Ibidem*, p. 8.

Starețul Tadei de la Vitovnița și disciplina minții

Dr. Valentin Vesa

La întrebarea care i se pune mereu privind sursa bolilor, a dezechilibrelor și a lipsei de entuziasm în societatea noastră contemporană, Starețul Tadei de la Vitovnița, ca un fin psiholog, pe linia tradiției ascetice consacrate, invocă legătura dintre gândurile noastre și modul de viață zilnic. Dacă trupul se hrănește cu hrană materială, și sufletul, la rândul-i, se hrănește cu gânduri. Și de aici fraza sa axiomatică, pe care o repeta mereu, *cum sunt gândurile cu care ne îndeletnicim, așa ne este și viața*¹. În consecință, toate aceste probleme sunt generate de căderea cu gândul. Pentru părintele Tadei, viața, în toată concretețea sa, fiind de la Domnul Hristos, este, în consecință, toată Hristos-viață, Hristos-cuget, Hristos-simțire: *Toate le pot întru Hristos, Cel ce mă întărește* (Filipeni 4,13).

Se naște în anul 1914, în satul românesc Vitovnița din partea răsăriteană a Serbiei, și primește numele Toma. Odată terminată școala primară în satul natal, își continuă evoluția sa profesională cu Școala de Comerț și Meserii din Petrovăț, pe Mlava. Începuturile vieții monahale se leagă de Mănăstirea Milkovo și de harismaticul părinte Ambrozie, ucenicul Cuviosului Ambrozie de la Optina. Îmbracă îngerescul chip în anul 1935 la Mănăstirea Gorniak, dar foarte curând se înscrie la Școala de Iconografie din Mănăstirea Rakovița unde, trei ani mai târziu, va fi hirotonit ieromonah de către Episcopul Mitrofan al Harkovului. Din motive pastorale, la scurt timp după hirotonie, Părintele Tadei va fi transferat la vechea reședință patriarhală de la Peci. După terminarea celui de-al Doilea Război Mondial, petrece o perioadă la mănăstirile Rakovița și Gorniak, iar în 1949, la dorința Patriarhului Gavriil, ieromonahul Tadei se reîntoarce la Peci, în anul 1949, și devine vicar al acesteia. Între anii 1955-1959, slujește atât ca preot de enorie în satele Peci, Klenovat și Sapinska, cât și ca stareț al Mănăstirii Gorniak.

La începutul lunii noiembrie 1959, egumenul Tadei primește binecuvântare pentru a pleca în Sfântul Munte Athos, la Mănăstirea Hilandar. După patru luni încheiate, se întoarce acasă. Aici va fi o vreme paroh în satul Bistrița, apoi stareț al Mănăstirii Tuman. La dorința sa, în 1962, va fi numit stareț al Mănăstirii Vitovnița. Petrece în această slujire vreme de zece ani, pentru ca, în cele din urmă, slujind ca paroh în Vlaski Dol, să fie pensionat și așezat la stăreția Mănăstirii Pokainița de lângă Velike Plane și să devină duhovnic al Mănăstirii Tuman, iar apoi, pentru a doua oară, stareț al Mănăstirii Vitovnița. Trece la Domnul pe 13 Aprilie 2003, în satul Bacička Palanka din Voievodina, în casa unor credincioși care s-au îngrijit de acesta în ultimii ani ai vieții sale.

Dacă am încerca să identificăm tema centrală în cuvântările sale duhovnicești, cel mai firesc ar fi să începem cu evocarea smereniei și ascultării ca stare permanentă necesară unei vieți spirituale angajate. Dacă păcatul originar se poate rezuma la dorința de mărire și lipsa ascultării, înțelegem că depășirea acestei stări permanentizate în istorie se face tocmai prin practicarea virtuților opuse. Smerenia, ca și exercițiu ascetic, dar și ca dar dumnezeiesc, ne plasează într-o poziție realistă și într-o relație dreaptă cu Dumnezeu, cu semenii și cu noi înșine. În concepția sa, desăvârșirea vieții creștine rezidă în absolutul de smerenie. Harul dumnezeiesc locuiește doar în cel smerit și, în consecință, unul ca acesta nu mai poate fi atins de lucrurile exterioare și nu

se mânia. Dimpotrivă, suferă pentru păcatul celui de lângă el: „Dacă îl jignești, tu te mânie, iar el plânge pentru tine, pentru că te chinui singur”. Cel smerit este și ascultător și se folosește de orice lucru bun. Dumnezeu este cel care îl călăuzește. În schimb, „îndată ce ne împotrivim, vrăjmașul ne conduce viața”².

Experiența smereniei și ascultării în om confirmă realitatea *Împărăției cerești, în lăuntrul nostru*. Omul smerit poartă în sine atmosfera cerului („Celui smerit și blând, așezat chiar și în iad, îi este bine”³), prin pacea, lumina și căldura pe care o emană, și această experiență capătă dimensiune misionară: „Nici măcar nu trebuie să vorbim oamenilor despre asta – cerul va izvorî din noi și în tăcere sau vorbind despre cele mai obișnuite lucruri – acesta strălucește din noi chiar și fără ca noi să ne dăm seama de ele”⁴. Într-un astfel de om nu există contradicții, căci voia sa este una cu voia lui Dumnezeu pentru el. În Împărăția lui Dumnezeu nu sunt cu puțință împărății în Împărăție. Starețul identifică aici și cauza căderii.

În plan duhovnicesc, efectul direct și imediat smereniei și ascultării este *unitatea interioară*, ca antidot la diviziunea și răs-pândirea în învălmășagul lumii contemporane, anticipare de data aceasta, a atmosferei iadului. Mintea unită, neîmprăștiată, dincolo de dimensiunea sa ascetică, este, în viziunea Starețului Tadei soluția pentru omul contemporan, asaltat de probleme fără precedent. Omul este o putere înțelegătoare, „un aparat gânditor”. Când este unit în cuget cu Domnul, el știe sursa gândurilor și le și le poate selecta, ușurând povara sufletului. Viteza gândului este doar jumătate din iuțimea duhului, va spune el, subliniind importanța robusteții spirituale generate de unitatea cugetului. Și de aici laitmotivul discursurilor sale: *„cum sunt gândurile cu care ne îndeletnicim, așa ne este și viața”*.

Starețul Tadei face o pleoacă disciplinei minții, în situația în care se vorbește tot mai des despre stres, ca una dintre problemele cele mai acute ale vremii. Sursa directă a acestei plăgi este lipsa unei asceze a minții, alături de o asceză trupească, care să-i ofere omului odihna și pacea duhovnicească pentru o viață normală. Mișcarea gândurilor nu poate fi oprită, potrivit experienței ascetice, dar, odată identificată sursa lor, acestea pot fi primite sau refuzate. În funcție de această opțiune, omul își este propriul arhitect al vieții sale. Când sufletul este liniștit și aparatul cugetător este liniștit. Dar când sufletul este divizat și mintea este răspândită. Și ori de muncește, ori de se odihnește, omul este mereu într-o stare de neliniște, care poate sfârși în angoasă. „Se culcă seara obosit, iar dimineața se trezește cu totul zdrobit. În subconștient curg, precum un film, lucruri din trecut și planuri de viitor. Sufletul face totdeauna din ele combinații. Dar când sufletul se curățește de aceste poveri ale cugetului... se trezește odihnit, luminat și proaspăt”⁵.

Mesajul Starețului Tadei în contextul celor deja afirmate s-ar putea rezuma în îndemnul „să ne întoarcem către Dumnezeu cu cugetul nostru împovărat”. Când îi încredințăm Domnului toate grijile noastre și ale semenilor, vom fi despovărați. „Am pus totul la picioarele Domnului ca El să le descurce”. Altfel grijile vor crește și vom deveni tot mai împovărați, iar într-o zi nu le vom mai putea purta. Atunci, la locul de muncă, în familie și pretutindeni viața va deveni chinuitoare. De aceea, soluția pe care părintele Tadei o intuiește este aceasta: trebuie să ne odihnim cugetul, pentru că atunci când gândurile noastre se liniștesc și trupul se odihnește și viața noastră își recapătă echilibrul, vigoarea și bucuria. Testamentul său final poate fi rezumat astfel: „Omul trebuie să se ostenească a fi întotdeauna, cu orice preț, într-o stare sufletească bună și să fie neîncetat cu duhul plin de bucurie, pentru că duhurile din văzduhuri vor să fim neconținți triști”⁶.

În plan duhovnicesc, efectul direct și imediat smereniei și ascultării este *unitatea interioară*, ca antidot la diviziunea și răs-pândirea în învălmășagul lumii contemporane, anticipare de data aceasta, a atmosferei iadului. Mintea unită, neîmprăștiată, dincolo de dimensiunea sa ascetică, este, în viziunea Starețului Tadei soluția pentru omul contemporan, asaltat de probleme fără precedent. Omul este o putere înțelegătoare, „un aparat gânditor”. Când este unit în cuget cu Domnul, el știe sursa gândurilor și le și le poate selecta, ușurând povara sufletului. Viteza gândului este doar jumătate din iuțimea duhului, va spune el, subliniind importanța robusteții spirituale generate de unitatea cugetului. Și de aici laitmotivul discursurilor sale: *„cum sunt gândurile cu care ne îndeletnicim, așa ne este și viața”*.

² Ibidem, p. 96.

³ Ibidem, p. 120.

⁴ Ibidem, p. 51.

⁵ Ibidem, p. 123.

⁶ Ibidem, p. 168.

Breviter

Religia în școli

Potrivit Curții Constituționale, obligativitatea orelor de religie în școală încetează. Ele se vor organiza în continuare și incluse în programa școlară doar la cererea părinților. La ce rezultat va duce acest transfer de responsabilitate se va vedea mai târziu. Personal nu cred că Biserica s-a amestecat atât de dramatic în educația tinerilor pe cât se reclamă (bine ar fi fost să fie așa!). Este absurdă ideea că religia inculcă în sufletele copiilor frica și spaima, în timp ce alte discipline educaționale cresc o specie de Feți Frumoși distinsă prin curaj, voință și spirit de sacrificiu. Oricum, întregul protest s-a purtat cu instrumentele rudimentare ale lipsei de cultură teologică (numai timorați n-au fost sfinții și martirii!). Că-n toată această dezbatere n-a fost vorba atât de îndoctrinare prin religie, cât de atitudinea cinică față de religie în general o dovedește aceeași experiență „secular-umanistă” din... 1947. Nu spune proverbul că cei care se aseamănă se adună? Chiar și după șaptezeci de ani! Argumentul este și acest semnal de alarmă al lui George Călinescu, din vremuri la fel de tulburi, la fel de confuze.

AUREL SASU

*

Preoții din Partidul Național Popular și din alte partide, alarmați de zvonul că s-ar urmări împuștinarea învățământului religios în școala secundară, s-au hotărât a se mișca în sensul de a cere celor în drept păstrarea celor două ore săptămânale de religie la gimnaziul unic și în cursul inferior și a orei săptămânale de la cursul superior.

Și bine fac. Mi-aduc aminte nu fără emoție de orele de religie predate de un preot venerabil azi răposat. Am avut profesor și un laic, dar socotesc că ora de religie se cade a fi încredințată unei fețe bisericesti. Personal, am rezerve în ce privește conceperea învățământului religios în formă erudită, istorică și dogmatică. Erudiția aruncă o atmosferă de răceală, iar ora de religie o văd mai degrabă ca o pregătire spirituală. Profesorul meu, bătrânul părinte cu barbă de martir, cărunț și rar, și ochi clar albaștri, era însă așa de inocent, așa de serafic de blând, se lăsa cu atâta sfântă neprevădere victima fraudelor noastre, încât ceea ce pierdea profesorul câștiga duhovnicul. Îl iubeam și am rămas toți cu respectul Bisericii. De altfel, întrucât mă privește, am avut ca maestru de muzică pe unul, foarte merituos, care dirija corul bisericesti. Am cântat ca sopran (specializat în Heruvic) la două biserici din București, dintre care una, aceea mică de lângă casa Dissescu (azi Institutul italian). Simt și acum pe brațe apăsarea grelelor partituri și când merg la biserică de Paști tresar la „intrările” corului și simt un impuls lăuntric de a da răspunsul: Doamne miluiește, Doamne miluiește, Doamne miluieește!

Noi care am cântat sub clopotniță și am privit de la balustradă sclipirea altarelor în fumul crângului de lumânări din candelabre am păstrat o altă imagine despre Cosmos, pe care cunoștințele noastre științifice ori filosofice de mai târziu n-au alterat-o. Și dacă un om de curiozități intelectuale e astfel modificat de educația religioasă, cât profit nu poate trage dintr-o bună edificare duhovnicească un cetățean care intră de-a dreptul în vâltoarea vieții.

Scepticismul și cinismul sunt boale sufletești cari ating mai degrabă pe semidocti dacă n-au un solid fundament confesional. Cea mai mică demonstrație științifică ametește o minte zburând în aer. Vechea probă cosmologică nu lucrează decât asupra intelctelor complexe, singurele care pot zice: lumea e rațională, deci sensul superior există. Sărăcia educației religioase duce la un fals misticism care nu e contemplația serafică a unui Sfânt Francisc ori a Sfintei Tereza, ci fanatismul ca atitudine practică, predispoziția de a asculta ordinele inspiraților înșelători, cari nu pregătesc pentru Cer, ci făgăduiesc bunuri pământene.

Părerea mea este că dacă s-au produs la noi unele strâmbări în orientarea duhovnicească a unor tineri prelați, aceasta se datorește strecurării elementelor laice cu o anume tinctură politico-literară în învățământul superior, care în loc de teologie au făcut acolo un fel de misionarism profan cu gesturi de Savonarola. Acum acei eretici au dispărut și ne-am întors la adevărata religie.

Însă această religie trebuie s-o cultivăm în școli. Căci ea e izvorul iubirii de familie umană; fără deosebire de neam și confesie, al spiritului de muncă și de jertfă, al răbdării față de necazurile vieții în nădejdea mântuirii. Nu cunosc instituție mai venerabilă decât Biserica. Ea, de la ivirea poporului nostru în istorie a ținut de atâtea ori locul șubredelor întocmiri politice și a conjurat cu crucea întinsă furtunile. Religia este doctrina poporului prin definiție, aceea care nu cunoaște trepte sociale. Să n-o slăbim tocmai în eră democratică.

Sunt cu totul alături de preoții din Partidul Național Popular și mă bucur că și doctorul Iwainer, ca reprezentant al cultului mozaic, s-a alăturat de dâșii.

G. Călinescu

Națiunea, anul II, nr. 315, 10 aprilie 1947, p. 1; 3.

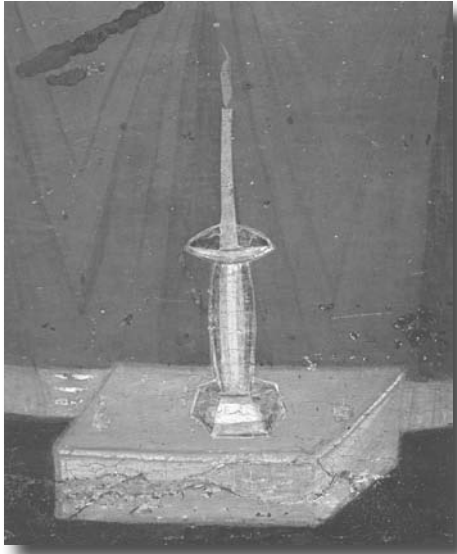
¹ Starețul Tadei de la Mănăstirea Vitovnița, *Cum îți sunt gândurile, așa îți este și viața*, București, Predania, 2005, p. 88.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj (decembrie 2014)

Dacian But Căpușan

In cadrul săptămânii Facultății de Teologie Ortodoxă, în perioada 2-6 decembrie 2014 au fost sărbătoriți 90 de ani de la înființarea Academiei Teologice clujene și s-au desfășurat următoarele manifestări:

Marti 2 decembrie, conferința: *Dincolo de exces. Așezarea duhovnicească a creștinului în ziua de azi*, invitați: Arhim Teofil Roman, ecle-

siarhul Catedralei mitropolitane din Cluj-Napoca și Protos. Chiril Zăgrea, starețul Mănăstirii Rebra-Parva din județul Bistrița-Năsăud.

Miercuri 3 decembrie, conferința: *Biserica și victimele comunismului*, invitați: conf. univ. dr. Radu Preda și Protos. Augustin

Varvaruc, Mănăstirea „Sf. 40 de Mucenici și Înălțarea Sf. Cruci” din Aiud.

Joi 4 decembrie, conferința: *Religia în școală și societate. Provocări și răspunsuri*, invitați: conf. univ. dr. Radu Preda, Pr. conf. univ. dr. Patriciu-Dorin Vlaicu de la Bruxelles și lect. univ. dr. Luigi Bambulea de la Universitatea din București.

Vineri 5 decembrie, moment festiv: *90 de ani de la înființarea Academiei Teologice clujene*, invitați: IPS prof. univ. dr. Andrei Andreicuț, Prof. univ. dr. Călin Rus și Prof. univ. dr. Mihaela Luțuș – prorectori ai UBB, Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă – președintele Senatului UBB, Pr. prof. univ. dr. Ioan I. Ică sr, Pr. prof. univ. dr. Alexandru Moraru, Pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb (decani ai instituției după 1990), reprezentanți ai primei promoții de licențiați ai Facultății (1993): conf. univ. dr. Vasile Timiș, Pr. dr. Ioan Retegan și Pr. Vasile Bota. De asemenea, a fost de față IPS prof. univ. dr. Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului.

Cu această ocazie a avut loc festivitatea de acordare a titlului academic de *profesor emeritus* părintelui prof. univ. dr. Ioan I. Ică sr de la Sibiu, cel care a înființat școala doctorală „Isidor Todoran” din cadrul facultății și a contribuit semnificativ la dezvoltarea învățământului teologic universitar din Cluj-Napoca. De asemenea, părintelui profesor i-a fost acordată cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului – Crucea transilvană. *Laudatio* a fost rostit de către IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei. Cuvântul părintelui profesor a avut ca temă *Mărturisirea ortodoxă* a Sfântului Mitropolit Petru Movilă, ediția tipărită în grecește, în 1699, la Snagov, pe cheltuiala domnitorului Constantin Brâncoveanu, care avea adăugată și o tâlcuire *Despre cele trei mari virtuți* a învățatului ieromonah Visarion Macri, directorul Academiei Teologice de la Ianina.

Prorectorul Călin Rus a înmănat părintelui decan, din partea rectoratului UBB, Diploma cu ocazia aniversării a 90 de ani de la înființarea învățământului teologic superior ortodox la Cluj, pentru activitatea deosebită și contribuția majoră a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca la dezvoltarea învățământului teologic.

Părintele decan Vasile Stanciu a oferit IPS Părinte Andrei și foștilor decani ai Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca diploma și medalia aniversată editate cu prilejul împlinirii a 90 de ani de la înființarea învățământului teologic de la Cluj. Diploma aniversară a fost înmănată fiecărui cadru didactic al facultății și reprezentanților fiecărui an de studiu de la nivel licență.

În continuare, în holul mare al facultății a fost dezvelită o placă comemorativă, conținând un scurt istoric al institu-

ției (1924-1952/1990-azi).

Tot cu acest prilej, s-au lansat volumele omagiale: *90 de ani de la înființarea Academiei Teologice din Cluj: (1924-2014)*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2014, coordonatori: Vasile Stanciu și Ștefan Iloaie; *Memorabilia momenta: clipe memorabile*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2014, coordonatori: Ioan Chirilă și Mircea Gelu Buta și a avut loc vernisajul portretelor ierarhilor (Episcopul Nicolae Ivan, Mitropolitul Nicolae Colan, Arhiepiscopul Teofil Herineanu, Arhiepiscopul și Mitropolitul Bartolomeu Anania și IPS Andrei), ale rectorilor și decanilor fostei Academii Teologice, ai Institutului teologic Universitar și ai actualei Facultăți de Teologie Ortodoxă (Pr. prof. dr. Andrei Buzdug, Pr. prof. dr. Ioan Pașca, Arhid. prof. dr. Orest Bucevșchi, Arhid. prof. dr. Ioan Vasca, Pr. prof. dr. Liviu-Galaction Munteanu, Pr. prof. univ. dr. Alexandru Moraru, Pr. prof. univ. dr. Ioan I. Ică sr, Pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb, Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu), tablouri realizate în ulei de către cadre didactice și studenți ai facultății, specializarea Artă sacră.

Moderatorul evenimentului a fost Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății.

În aceeași zi, IPS Andrei și preoți profesori ai Facultății de Teologie Ortodoxă au săvârșit Vecernia la biserica cu hramul „Tuturor Sfinților” din cartierul Mănăștur, al cărei paroh este pr. Horea Petrea.

Sâmbătă 6 decembrie s-a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă la capela Facultății. Alături de Înaltpreasfinția Sa Andrei a slujit un sobor de preoți profesori, răspunsurile fiind date de corul facultății. Rectorul Universității Babeș-Bolyai, Acad. prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop a primit, din partea Arhiepiscopiei Clujului, Crucea transilvană, iar din partea Facultății de Teologie Ortodoxă, Diploma și medalia aniversară.

*

Luni, 8 decembrie 2014 a avut loc susținerea lucrărilor pentru obținerea gradului I profesional al personalului clerical. La această sesiune au participat 30 de preoți din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Episcopia Maramureșului și Sătmăruului și Episcopia Sălajului. Lucrările au fost întocmite sub coordonarea profesorilor Facultății.

*

În perioada 9-13 decembrie 2014 Corul de Cameră „Psalmodia Transylvanica” al Facultății de Teologie Ortodoxă (dirijor: Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății) a efectuat un turneu în Belgia, susținând concerte de colinde la reprezentanța Patriarhiei Române pe lângă Uniunea Europeană, Parohia Ortodoxă Română „Sf. Nicolae” din Bruxelles, Ambasada României în Regatul Belgiei, Parlamentul Uniunii Europene și Parohia Ortodoxă Română din Turnhout.

*

Duminică 14 decembrie 2014, corul bărbătesc al Facultății de Teologie Ortodoxă (Dirijori: Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Diac prof. drd. Daniel Mocanu și Diac. Drd. Daniel Frumos) a susținut în Catedrala mitropolitană, după slujba Vecerniei, tradiționalul concert de colinde. Au fost interpretate colinde compuse de: Nicolae Ursu, George Breazu, Sabin Drăgoi, Gheorghe Cucu, Trifon Lugoian, Vasile Stanciu, etc.

*

Pe parcursul Postului Nașterii Domnului, Cercul studențesc pentru filantropie practică, înființat la începutul anului universitar 2014-2015 (responsabil stud. Alexandra-Felicia Coroian) a organizat o colectă în cadrul Facultății, la aceasta contribuind foarte mulți dintre studenți. S-au cumpărat alimente de bază, care în 19 decembrie 2015 au fost oferite unei familii numeroase din localitatea Sănnicoară, cu 9 copii a căror mamă suferă de o formă gravă de cancer.

În viitorul apropiat, cercul își propune să organizeze astfel de acțiuni și de mai mare amploare.

Concert ecumenic la Catedrala Mitropolitană

Dr. Valentin Vesa

Intro cunoscută scriere patristică, „Cartea treptelor”, se vorbește despre existența a trei biserici – una în cer, una pe pământ și o alta în inimă. Între aceste trei se cere armonie perfectă. Extinzând această relație în spațiul ecumenic, se poate spune că apropierea ecumenică se realizează, într-un mod similar, pe trei niveluri, cel al dialogului oficial, încunoștințarea acestor hotărâri la nivelul comunităților locale, și, în cele din urmă, dialogul la nivelul inimii. La fel ca și în primul caz, și aici se cere armonie perfectă. Dorința care animă această armonie este împlinirea poruncii Domnului „ca toți să fie una” (Ioan 17,21).

Crăciunul, mai mult ca alte momente, invită la o astfel de atmosferă. Darurile aduse Pruncului Iisus vin de la întreaga umanitate, indiferent de apartenența religioasă. Condiția ca ele să fie bineprimite de Pruncul Iisus este unitatea în iubire. Fericitul Ieronim își imaginează evenimentul nașterii din Betleem, când magii, alături de păstori și de îngeri, îi aduc daruri Celui Mic în ieslea din peșteră. Mântuitorul îi privește pe toți cu mult drag. Două mii de ani mai târziu, povestirea continuă. Cum numărul închinătorilor a crescut, se înfățișează la ieslea din Betleem reprezentanții celor trei mari confesiuni creștine – Ortodoxă, Catolică și Protestantă. De data aceasta lipsește acea privire blândă și iubitoare a Pruncului Iisus. Explicația pentru această schimbare este lipsa unității care-i caracteriza pe închinători acum două mii de ani, în veacul 21.

Din dorința de a realiza această unitate și, în consecință, a armoniei între cele trei niveluri ale lucrării ecumenice, în seara zilei de 19 decembrie 2014, în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, a fost organizat un concert ecumenic de colinde, când reprezentanți ai celor trei mari confesiuni creștine locale au venit să se închine Pruncului nou născut, să-L adore și să-I aducă daruri. Reprezentantul Bisericii Ortodoxe a fost prestigioasa Corală „Psalmodia Transylvanica” a Facultății de Teologie, condusă de Pr. Decan prof. univ. dr. Vasile Stanciu, care a invitat ascultătorii la o călătorie prin istoria colindelor, de la cele mai vechi până la cele noi, încheind magistral cu urările de Anul Nou. Din partea Bisericii Catolice au fost prezente două formații corale: „Sfânta Cecilia” a Parohiei Romano-catolice „Sfântul Mihail”, dirijată de maestrul Potyo Istvan, și corul „Angeli” al Parohiei Greco-catolice Bob, dirijată de Prof. Angela David. Comunitatea Protestantă a fost reprezentată de vicarul eparhial al Episcopiei Evanghelice.

Muzica, în general, și cântarea religioasă, în special, au valențe ecumenice, lucru dovedit limpede în acea seară de atmosferă frățească și duhovnicească. Darul celor prezenți a fost adus în fața ieslei din Betleem cu o inimă sinceră și din dorința de unitate, pentru ca Pruncul Mântuitor să ne privească din nou cu drag, ca acum două mii de ani. Acest eveniment a dovedit că, deși parțial, totuși încurajator, armonia dintre cele trei biserici la nivel ecumenic se poate realiza și că suntem pe drumul sigur. Sărbătoarea Crăciunului ne inspiră și ne invită pe acest drum. Pentru a ajunge cu bine la staulul nașterii e nevoie să călătorim împreună și, într-o lume asaltată mereu din punct de vedere religios, unitatea între confesiuni este cu atât mai necesară. „Pentru ca toți să fie una” se cere apropierea dintre creștini pe toate cele trei planuri, pornind de la inima curată: „Și eu mică florică/ Îi aduc inima mea”, cântăm într-o colindă cunoscută. Un astfel de eveniment ne invită să facem drumul invers față de cel clasic, de la experiență la dialog teologic.

Darul colindelor de anul acesta a culminat cu un concert magistral al Coralei Catedralei Mitropolitane, dirijată de Pr. Decan Vasile Stanciu, duminică seara, 21 decembrie. Acest concert a încheiat șirul evenimentelor dedicate pregătirii pentru sărbătoarea Nașterii Domnului, iar atmosfera care a rămas în urmă actualizează mesajul de bucurie din noaptea Nașterii: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”.

Știință, învățatură și memorie: semnale bibliografice

Nicolae Turcan

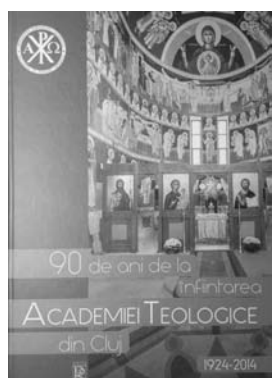
Sub egida Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca au apărut la sfârșitul anului trecut câteva publicații care merită semnalate. Diverse din punctul de vedere al conținutului – este vorba despre un volum științific, un volum de predici ale teologilor clujeni și un album omagial – ele celebrează, fiecare în felul său, împlinirea a 90 de ani de la înființarea, la Cluj, a Academiei Teologice devenită astăzi Facultatea de Teologie Ortodoxă.

Volumul *Euharistie, spovedanie, martiriu: Lucrările Simpozionului internațional al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj Napoca (3-5 noiembrie 2014)*, coordonat de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu și Pr. lect. univ. dr. Adrian Podaru (Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2014), adună într-un prim și impresionant volum (de peste 650 de pagini) o parte din conferințele susținute la manifestarea științifică

amintită în titlu. Împărțit în trei secțiuni mari, „Euharistie și Spovedanie”, „Domnul Constantin Brâncoveanu: context, domnie, martiriu” și „Miscelanea”, volumul se bucură de contribuții semnate de nume ca: IPS Andrei Andreicuț, IPS Antonie Păcanici, Jean-Paul Durand, Ștefan Buchiu, Ioan Chirilă, Valer Bel, Albert Rauch, Gheorghe Petraru, Mircea Păcurariu, Alexandru Moraru, Paul Brusznowski, Ion Vicovan, Emil Jurcan, Mihai Himcinschi, Mircea Gelu Buta, Piotr Kopic, Przemyslaw Kantyka, Teofil Tia și alții. Bogăția abordărilor relevă importanța pentru viața creștină a Spovedaniei și Euharistiei, precum și a jertfelor martirice pe care se edifică Biserica însăși.

Volumul *Cuvântul tău este adevărul (Ioan 17, 17): Predici ale teologilor clujeni la Duminiile Octoilului* (vol. I, Editura Renașterea, Cluj, 2014) este coordonat de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu și Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci. Sunt prezenți în aceste pagini în principal profesorii Facultății de Teologie, atât preoți cât și laici, dar, în număr mai restrâns, și alți autori proveniți din școala teologică clujenă. Intenția volumului este de a reînnoi cuvântul omiletic, prin apleul la Scriptură și la Sfinții Părinți și, mai ales, prin relegarea predicii de rugăciune, după cum o mărturisește IPS Andrei Andreicuț în deschidere. Actual ca tematică și abordare, volumul se adresează atât preoților și studenților teologi, cât și intelectualilor și credincioșilor Bisericii noastre, care vor „să descopere Adevărul și să trăiască în El” (Vasile Stanciu).

Cel de-al treilea volum, un album în fapt, este coordonat de părinții profesori universitari doctori Vasile Stanciu și Ștefan Iloaie și se intitulează *90 de ani de la înființarea Academiei Teologice din Cluj (1924-2014)*. Într-o editare grafică de excepție, albumul adună măturii din cele două perioade ale învățământului universitar clujean, cea a Academiei Teologice și cea a actualei Facultăți de Teologie Ortodoxă. Deși prin fotografiile numeroase volumul se situează sub semnul imaginilor, a căror importanță este semnalată de cuvântul de deschidere al IPS Andrei Andreicuț, paginile conțin și descrieri ale profesorilor vechii Academii, precum și câte o fișă bio-bibliografică a profesorilor Facultății de astăzi. În felul acesta tradiția și contemporaneitatea stau față în față, în încercarea de a înțelege mai bine valoarea și importanța învățământului teologic academic din Cluj și de a sublinia comuniunea dintre generații în împlinirea aceluiași idealuri înalte.

HANS-GEORG BECK, *Istoria Bisericii Ortodoxe din Imperiul Bizantin*, traducere din limba germană și studiu introductiv Vasile Adrian Carabă, Editura Nemira, București, 2012, 532 p.

Intr-un număr al acestei reviste supuneam atenției cititorilor o apariție editorială recentă despre istoria Marii Biserici, în tumultoasa perioadă a

turcocrăției. Revin acum cu o semnalare dedicată trecutului aceleiași Patriarhii Constantinopolitane, de această dată însă dintr-o epocă mai îndepărtată, cea bizantină. La fel ca și lucrarea anterioară, volumul de față este semnat de un savant, de această dată german, Hans-Georg Beck, la fel de renumit în istoriografia europeană din secolul trecut ca și contemporanul său britanic, Steven Runciman. Născut în 1910 în Bavaria, Beck a primit o solidă educație catolică studiind la liceul benedictin din Ettal, apoi la Universitatea din München și la Roma. În 1929 îmbrățișează viața monahală benedictină, pe care o va părăsi, în mod inexplicabil, în anul 1944. Cariera sa academică s-a desfășurat la Catedra de bizantinologie a Universității din München între anii 1956-1975, când s-a pensionat, continuându-și însă activitatea publicistică. Printre lucrările care l-au consacrat între marii specialiști ai bizantinologiei mondiale se numără „Biserica și literatura teologică în Imperiul Bizantin”, publicată în două ediții în 1959 și 1971; „Mileniul bizantin”, 1978; lucrarea de față în 1980; „Erotikon Bizantin. Ortodoxie-literatură-societate”, 1984 și 1986, iar în românește la Ed. Nemira în 2011; „Împărăteasa Teodora și Procopius”, 1986; și „Atitudinea față de eretici. Credința oamenilor simpli și puterea teologilor”, în 1993.

Cu toate că a fost publicată în urmă cu treizeci de ani, lucrarea lui Beck dedicată „Istoriei Bisericii Ortodoxe în Imperiul Bizantin” nu numai că și-a păstrat actualitatea, ci a devenit, după cum subliniază traducătorul și prefațatorul ediției românești, „o operă standard” care nu se adresează doar specialiștilor în istorie bisericească, ci tuturor ortodocșilor, clerici și mireni deopotrivă, care doresc să înțeleagă mai bine propria identitate teologică

și eclesială. Or, a privi retrospectiv prin oglinda unei cercetări minuțioase realizate de un istoric occidental are, între altele, menirea de a tempera elanul elogios față de propria istorie, ispită ce-l pândeste pe orice istoric care scrie nu numai despre trecutul propriei comunități de credință, și de a rămâne în parametrii obiectivității. Scrișă la vârsta unei veritabile maturități umane și științifice, lucrarea de față ilustrează, prin structură și stil, prin metodologie, aparatul critic și interpretare, acribia, seriozitatea și singularitatea acestei opere în cadrul mai larg al cercetărilor de istorie bisericească, în general, și de istorie a Bizanțului, în particular. Chiar dacă este uneori mai greu digerabilă – mai ales pentru cei ce percep critica în general ca pe o malițiozitate – decât lucrarea lui Runciman, ceea ce se explică și prin gradul mai mare de dificultate pe care-l implică o traducere din limba germană, decât una din limba engleză, opera lui Hans-Georg Beck reușește să-i transmită cititorului o imagine clară a istoriei teologiei și Bisericii bizantine, dar și a cadrului general care a determinat evoluția acesteia.

Din punct de vedere structural cartea se împarte în nouă capitole, la rândul lor divizate în mai multe părți, se deschide cu o listă de resurse bibliografice și o serie de premise și fundamente ale istoriei eclesiastice răsăritene, încheindu-se cu lista cronologică a patriarhilor Constantinopolului și cu un foarte util glosar. Cele nouă capitole sunt intitulate după cum urmează: „De la al IV-lea Sinod Ecumenic la cel de-al V-lea”; „Consecințe dureroase ale controverselor hristologice”; „Epoca iconoclastă”; „De la Fotie la Cerularie”; „În epoca cruciadelor”; „Patriarhi și împărați în Niceea”; „Biserica sub primii Paleologi”; „Războiul civil, palamismul și scolastica”; și „Pe drumul spre catastrofă”. Spre deosebire de lucrările de istorie eclesiastică clasice, Beck inovează prin abordări analitice dedicate literaturii teologice și religioase bizantine, precum și prin subiecte cu totul noi axate pe organizarea internă bisericească, parohială și regională, pe funcționarea aparatului administrativ al Patriarhiei Ecumenice și al bisericii Sfintei Sofia. Impresionează astfel tendința spre o restituire cât mai completă și complexă a istoriei Bisericii Ortodoxe din Imperiul Bizantin, erudiția autorului și cursivitatea traducerii românești, volumul înscriindu-se de acum înainte în lista bibliografică obligatorie a celor preocupați atât de trecutul Bisericii imperiale bizantine, cât și de evoluția prezentă și viitoare a teologiei ortodoxe.

Mircea-Gheorghe Abrudan

Credință și viață în Hristos. Anuarul Episcopiei Sălajului, Anul VI, 2013, Editura Episcopiei Sălajului „Credință și viață în Hristos”, Zalău, 2014.

Lntre aparițiile editoriale bisericești de ultimă oră se numără și numărul 6 al anuarului tinerei episcopii ortodoxe a Sălajului. Publicată în condiții grafice foarte bune, bogată deopotrivă în ilustrații și în informații, lucrarea se constituie atât într-o cronică ilustrată a eparhiei, cât și într-un volum ce reunește în paginile sale studii de teologie savantă.

Prima parte a lucrării (pp. 9-156) este dedicată vizitei pastorale a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel acolo. Cronică amplă și detaliată a evenimentului (pp. 9-36), semnată de părintele conf. univ. dr. Gabriel Gărdan de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, este urmată de textul ampleror cuvântări rostite de distinsul oaspete în diferite momente ale acestei vizite, de cuvintele Înaltpreasfințitului Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, și de cele ale chiriarhului locului, Preasfințitul Părinte Petroniu.

Urmează apoi o parte amplă dedicată vieții bisericești (157-316), în cadrul căreia se regăsesc scurte prezentări ale fiecărei parohii și fiecărui preot, date de contact și fotografii ale lor. Pasajul dă valoare sentimentală lucrării, transformându-o într-o adevărată carte de vizită a instituției pentru cei din afara spațiului ei canonic care o vor răsfoi și într-o adevărată antologie de suflet pentru oamenii locului.

În ciuda faptului că volumul conține aproape în cadrul fiecărei secțiuni bogate ilustrații, există și o parte a lui adresată în mod expres simțului vizual. Este vorba despre *cronica ilustrată* (pp. 217-372), care reunește instantanee din cadrul evenimentelor importante care au marcat viața episcopiei. Aceasta este urmată apoi de o antologie a celor mai bune cuvântări rostite de chiriarhul locului

în timpul anului 2013 (pp. 373-475) în diferite contexte pastorale.

Apoi, lucrarea se încheie cu o secțiune amplă și consistentă din punct de vedere teologic, în cadrul căreia sunt grupate sub sintagma „Credință și viață în Hristos”, studii ample de teologie semnate de profesori universitari și de tineri cercetători de la București, Cluj, Oradea, Sibiu sau Zalău. Spre deosebire de edițiile anterioare ale anuarului, care conțineau cu precădere materiale semnate de profesorii Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, în cadrul acestui număr se observă o diversitate mai mare a apartenenței instituționale a autorilor. La rândul ei, această diversitate se reflectă și în tematica abordată, unde regăsim studii de misiologie (cum este cel al părintelui Valer Bel, pp. 477-488, sau cel al părintelui Cristian Sonea, pp. 633-656), bioetică (cum este cel al domnului profesor Mircea Gelu Buta, pp. 489-500, sau cel al părintelui profesor Ștefan Iloaie 513-522), teologie dogmatică (ca cel al părintelui Grigore Dinu Moș, pp. 621-632), teologie biblică (cum este cel al părintelui profesor Ioan Chirilă, pp. 501-512, sau cel al doamnei asistent universitar Paula Bud, pp. 669-681), teologie liturgică (ca cel al părintelui profesor Vasile Stanciu, pp. 569-574), istorie bisericească (semnate de părintele Ioan Vasile Leb, pp. 541-558, părintele Alexandru Moraru, pp. 559-568, părintele conferențiar Gabriel Gărdan, pp. 575-580 sau părintele asistent Cosmin Cosmuța, pp. 681-708), istorie locală (părintele Cosmin-Cătălin Lazăr, pp. 741-780), dar și cercetări aparținând altor domenii ale teologiei.

Acesta este așadar conținutul Anuarului eparhiei sălăjene din anul ce tocmai a trecut. Bogat în informații, cu cronici ample redactate în mod conștiincios și responsabil, cu studii de teologie și ilustrații, el se consideră într-o adevărată carte de vizită a instituției și în mod cert, se va constitui într-un izvor istoric pentru cercetătorii care, în viitor, vor dori să prezinte aspecte din viața de început a acesteia.

Ierom. Maxim Morariu

PELERINAJ în ȚARA SFÂNTĂ - ISRAEL

Sărbătoarea ÎNVIERII DOMNULUI la Ierusalim

(7 - 14 APRILIE 2015)

ZBOR din CLUJ-NAPOCA

Ziua I: Prezența pe Aeroportul Internațional Avram Iancu din Cluj-Napoca MARȚI 7 aprilie 2015 la ora 14.50 (OBLIGATORIU). Decolare MARȚI la ora 16.55 și sosire pe Aeroportul Ben Gurion, lângă Tel Aviv ora 19.30. Cazare și cină Hotel în TIBERIAS.

Ziua II, miercuri, 8 Aprilie: Mic dejun. Deplasare pe **Muntele Ferișilor** - închinare în Biserica ce amintește de Predica de pe munte a Domnului Hristos. Vizitarea ruinelor orașului **Capernaum**, orașul cel mai iubit de Mântuitorul Iisus Hristos, unde a făcut cele mai multe minuni; vizitarea ruinelor Sinagogii și a casei unde a fost vindecată soacra Sf. Petru, închinare în Biserica Ortodoxă din Capernaum, **Ta-bgha** - Biserica ce amintește de minunea înmulțirii pâinilor și peștilor (hrănirea a 5.000 de oameni cu 5 pâini și 2 pești), **Biserica Sf. Petru, Râul Iordan** - Yardenit - locul amenajat pentru a intra în apa Iordanului. Cazare și cină hotel în Tiberias.

Ziua III, joi 9 aprilie: Mic dejun. Deplasare la **Muntele Tabor** - închinare în Biserica Ortodoxă "Schimbarea la Față" (locul Schimbării la Față a Domnului, Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului). **Nazareth** - închinare în Biserica Ortodoxă Sf. Gavriil (cu Izvorul Sfintei Fecioare Maria) și în Biserica Romano - Catholică Buna Vestire ridicată pe locul unde a fost casa Sfintei Familii. Deplasare spre **Mănăstirea Sf. Gherasim** de pe malul Râului Iordan. **Orașul Ierihon** - închinare în **Mănăstirea ortodoxă greacă „Dudul lui Zaheu” și Așezământul Românesc de la Ierihon**. Cazare și cină hotel în Betleem.

Ziua IV, vineri, 10 aprilie: Mic dejun. Deplasare către **Hozeva - Mănăstirea Sf. Gheorghe** (închinare la moaștele Sf. Ioan Iacob Românul). **Bethleem** - ne vom închina în **Biserica Ortodoxă a Nașterii Domnului** (ce adăpostește Peștera în care s-a născut Domnul Iisus Hristos), **Grota Laptelui**. Închinare la **Biserica din Câmpul Păstorilor**. Deplasare în pustiul Iudeii la **Mănăstirea Sf. Sava** (închinare la moaștele Sf. Sava) și **Mănăstirea Sf. Teodosie cu Peștera Magilor** în care se află mormintele Sf. Teodosie, Sf. Sofia - mama Sf. Sava, Sf. Evloghia - mama Sf. Teodosie, Sf. Teodota - mama Sf. Cosma și Damian. Cazare și cină hotel în Bethleem.

Ziua V, sâmbătă, 11 aprilie: Mic dejun. Deplasare la **Ierusalim**, pe **Muntele Măslinilor**, unde ne vom închina la următoarele locuri sfinte: **Mănăstirea Ortodoxă a Înălțării Domnului, Mănăstirea Pater Noster** (Tatăl nostru), **Mănăstirea „Dominus Flevit”** („Domnul a plâns”), **Grădina Ghetsimani cu Biserica Națiunilor** (ridicată pe locul în care Mântuitorul s-a rugat înainte de a fi prins), **Biserica ce adăpostește Mormântul Maicii Domnului**. Cazare și cină hotel în Bethleem.

Ziua VI, duminică, 12 aprilie: Mic dejun. Trezire finală pentru participarea la ceremonia Venirii Sfintei Lumini în Biserica Sfântului Mormânt. Ora 03:00 (opțional) deplasare cu autocarul la una din Porțile Cetății Sfinte pentru a încerca intrarea în incinta Cetății și în apropierea Sf. Mormânt (datorită numărului mare de pelerini, NU se garantează accesul în zona Sfintei Biserici). Program liber în zona Cetății Sfinte. Ora 15:00 - După venirea Sfintei Lumini, întâlnire la Poarta Jaffa pentru deplasare pe Muntele Sionului, la Biserica Adormirii Maicii Domnului și Foișorul „Cina cea de Taină” și mormântul marelui rege David. Vizită la zidul Plângerii. Cină și cazare la hotel de 4* în Betleem. Ora 23:30 (Opțional) - Participarea la Sfânta Liturghie de Paște de la miezul nopții la Biserica Românească din Ierusalim. Cazare și cină hotel în Betleem.

parea la Sfânta Liturghie de Paște de la miezul nopții la Biserica Românească din Ierusalim. Cazare și cină hotel în Betleem.

Ziua VII, luni, 13 aprilie: Mic dejun. Intrăm în Cetatea Ierusalimului pe poarta Sf. Ștefan și ne închinăm în Biserica ridicată deasupra casei în care s-a născut Sf. Fecioară Maria, în Cetatea Antonia. Parcurgem **Via Dolorosa (Drumul Crucii)**, cu cele 14 opriri ale Mântuitorului Iisus Hristos, ajungând la **Biserica Sf. Înviere** (închinare la toate locurile sfinte: **Golgota, Piatra Ungerii, Mormântul Domnului Hristos, locul unde s-a aflat Sf. Cruce**). Cazare și cină hotel în Betleem.

Ziua VIII, marți, 14 aprilie: Mic dejun. Deplasare la **Ein Karem** - ne vom închina în Biserica Nașterii Sf. Ioan Botezătorul (ridicată pe locul nașterii Sf. Ioan) și **Izvorul Sfintei Fecioare Maria. Grădinile suspendate de la HAI-FA, Muntele Carmel cu Mănăstirea Carmelită și Pestera**

unde a viețuit Sf. Prooroc Ilie Tesviteanul, LIDA - Biserica Ortodoxă cu mormântul SF. Mare Mucenic GHEORGHE. Deplasare spre Aeroportul Ben Gurion. Decolare la ora 20:50, sosire Cluj - Napoca ora 23:55, cursa Wizz Air.

Preț: 750 Euro

Prețul include:

- Bilete de avion Cluj-Napoca - Tel-Aviv și Tel-Aviv - Cluj-Napoca;

- Taxe de aeroport;

- Asistență în aeroport la sosire și plecare;

- Primire și transfer de la și la aeroport la sosire și plecare în Israel;

- 7 nopți cazare la hotel în Tiberias (2 nopți), Betleem (5 nopți) - categoria hotelurilor este cea oficială pentru Israel și Palestina

- 8 zile demi-pensiune (mic dejun și cină - bufet suedez);

- Taxa de intrare la obiectivele religioase și turistice din program (Capernaum, Ierihon, Betleem, Grădina Ghetzmani și taxi pentru Muntele Tabor și la Sfântul Sava);

- Autocar 3* pentru transport în Israel pe toată durata programului;

- Ghid evreu de naționalitate română în Israel;

- Preot însoțitor pentru grup;

Bagaje: bagajul de cală (1 buc.) max. 32 kg/pers., bagajul de mână max. 10 kg/pers. (fără lichide, cosmetice, obiecte tăioase sau ascuțite), dimensiunea bagajului de mână nu trebuie să depășească 56x45x25 CM.

Pretul nu include:

- Tips-uri (30 €) - (se achită în Israel - obligatoriu);
- Asigurarea medicală de sănătate 37 de lei indiferent de vârstă (OBLIGATORIE).

Acte necesare:

- Pașaport valabil încă 6 luni de la data plecării

Nota:

- În funcție de măsurile de securitate, programul poate fi modificat, ca ordine de desfășurare, sau înlocui unele obiective și hoteluri.

PELERINAJ ÎN GRECIA

SĂRBĂTOAREA SF. EFREM CEL NOU

(30 aprilie - 9 mai 2015)

ZIUA 1: 30 aprilie (joi)

Cluj-Napoca (prezența la ora 10.30 iar plecarea la ora 11.00 din fața Catedralei Ortodoxe din Cluj-Napoca) - Alba Iulia - București - Giurgiu - Russe;

ZIUA 2: 1 mai (vineri)

Thesalonik - Biserica Mitropolitană cu moaștele Sfântului Ierarh Grigorie Palama Arhiepiscopul Tesalonicului - Biserica Mitropolitană cu moaștele Sfântului Dimitrie Izvorătorul de Mir, Biserica Sfânta Sofia (moaștele Sf. Vasile Milostivul), Biserica Sf. Teodora (moaștele Sf. Teodora și a Sf. David Tesalonicianul). Cazare și cină la Paralia Katerini.

ZIUA 3: 2 mai (sâmbătă)

Mic dejun. Biserica Sf. Cuv. Paraschevi de pe valea Tembi - Complexul Monastic de la Meteora; Cazare și cină la Kalambaka.

ZIUA 4: 3 mai (duminică)

Mic dejun. Mănăstirea Kato Xenia (Brăul Maicii Domnului) - Insula Evia (moaștele Sf. Ioan Rusu). Cazare și cină la Atena;

ZIUA 5: 4 mai (luni)

Mic dejun. Insula Eghina (moaștele Sf. Nectarie Tamaturgul) - Mănăstirea Buna - Vestire (Slujba de Priveghere la moaștele Sf. Mc. Efrem cel Nou). Cazare și cină în zona Nea Makri;

ZIUA 6: 5 mai (marți)

Mic dejun. Participare la Sfânta Liturghie și la procesiunea în cinstea SFÂNTULUI MUCENIC EFREM CEL NOU. Cazare și cină la Atena

ZIUA 7: 6 mai (miercuri)

Mic dejun. Mănăstirea Sfântului Patapie (moaștele Cuviosului Patapie Tămăduitorul și moaștele Sfintei Ipo-moni) - Canalul Corint - Patras (moaștele Sf. Apostol Andrei ocrotitorul României). Cazare și cină la Atena.

ZIUA 8: 7 mai (joi)

Mic dejun. Atena - Mănăstirea Sf. Dionisie Olimpi-anul. Cazare și cină la Paralia Katerini;

ZIUA 9: 8 mai (vineri)

Mic dejun. Paralia Katerini - București - Alba Iulia - Cluj-Napoca (9 mai 2015 - sâmbătă dimineața)

Preț: 395 Euro*

Prețul include:

Transport cu autocar clasificat 3*

7 cazări la hotel 3*

Demi-pensiune (mic-dejun și cină)

Ghidaj și asistență religioasă

Prețul nu include:

Asigurarea medicală 37 de lei indiferent de vârstă

Intrarea la obiective turistice (9 Euro TOTAL)

Ferry-boat Insulele Evia, Insula Eghina (25 Euro TOTAL)

* Preț valabil pentru un grup de minim 35 persoane

Înscrieri, detalii și informații suplimentare puteți obține la:

Centrul de Pelerinaje Renașterea, Piața Avram Iancu 2., Cluj-Napoca

DI. Cristian Moldovan. Tel: 0723-583822; 0264-431020;

e-mail: pelerinaje@mitropolia-clujului.ro

sau

moldovandumitru@yahoo.com.

Planare filocalică peste prăpăstiile duhovnicești (II)

Pr. Dan Popovici

obândind smerenia, sfinții au considerat, că „a trece sub tăcere buna cinstire a lui Dumnezeu e primejdie mare cu adevărat, osândă veșnică și prăpastie a pierzaniei. Nu este drept, nu este îngăduit, nu este cuvenit ca bine-cinstitorii să tacă atunci când cei ce se sârguiesc să recomande amăgirea și rătăcirea nesocotesc legile” (Sfântul Meletie Mărturisitorul (+ 1307)¹. Cele mai mari amăgiri și rătăciri sunt acelea de la dreapta credință. Sfântul Maxim Mărturisitorul scrie despre ereticii triteiști: „Când zice Domnul: «Eu și Tatăl una suntem», arată identitatea ființei. Iar când zice: «Eu sunt întru Tatăl și Tatăl întru Mine», arată nedespărțirea ipostaselor. Prin urmare triteiștii, despărțind pe Fiul de Tatăl, cad pe amândouă părțile în prăpastie. Căci sau spun de Fiul că este coetern cu Tatăl, dar despărțindu-L de El sunt siliți să spună că nu s-a născut din El și să susțină astfel trei Dumnezei și trei principii, sau zic că s-a născut din Acela, dar despărțindu-L sunt siliți să spună că nu este coetern cu Tatăl și așa să facă supus timpului pe Stăpânul timpurilor.”²

Există o prăpastie de netrecut care separă învățătura Bisericii de învățătura greșită a lui Arie și a celorlalți eretici. Sfântul Varsanufie din Gaza îl prevenea pe un corespondent în ce privește dogmele elinilor că de le va da crezare va cădea „în prăpastia diavolului”³. Sfântul Ioan Scărarul avertiza și el că „Adâncă e prăpastia dogmelor. ... Nu e ferit de primejdie ... cel ce se atinge de teologie stăpânit de patimă.”⁴ Tocmai de aceea cu timpul s-a căscat prăpastie între creștinii răsăriteni, dreptslăvitori și fel de fel de denominațiuni apusene. Odată au venit la Colibă la Cuviosul Paisie Aghioritul doi catolici. Unul era ziarist, iar celălalt secretar la Vatican: „Mai întâi să spunem «Tatăl nostru»”, au propus aceștia. „Ca să spunem «Tatăl nostru», le-a replicat Părintele Paisie, trebuie să fim de acord și asupra dogmei, dar între noi și voi este o prăpastie mare”⁵. Sfântul Ignatie Briancianinov atrăgea atenția celor neinițiați în teologie și dogmă: „Să nu citești nici un fel de autori eterodocși” căci „ei te pot trage în prăpastie, așa cum i-au tras pe mulți. Nu e la ei Duh Sfânt; ei au duhul lor - duhul întunecat, amăgitor, al ereziei întunecate și trufașe.”⁶ De aceea Părintii *Patericului*, precum avva Teodor de la Ferme, sfătuiu: „Dacă ești prieten cu cineva și i se întâmplă să cadă în ispita curviei, pe cât îți stă în putință dă-i mâna și trage-l la suprafață. Dacă însă cade în erezie și nu te ascultă să se întoarcă pe calea dreaptă, rupe-l de la inima ta, pentru ca nu cumva, întârziind, să te rostogolești și tu cu el în prăpastie”⁷.

Căderea protopărinților i-a făcut să-și piardă vederea duhovnicească, această stare de lucruri fiind moștenită și de noi. Sfântul Nichifor din singurătate scria: „Adam, care, neavând grijă de porunca lui Dumnezeu, ci împrietenindu-se cu șarpele și socotindu-l pe acesta vrednic de crezare și hrănindu-se astfel cu fructul amăgirii, s-a aruncat jalnic în prăpastia morții, a întunericului și a stricăciunii și a atras împreună cu sine pe toți cei de după el”⁸. Consecințele sunt tragice. Una dintre ele este aceea că omul care a fost pus de Dumnezeu să ocupe spațiul dintre animal și inger, iar asumând atât condiția îngerească, cât și cea animalică, trebuia să o spiritualizeze pe cea din urmă, însă a făcut tocmai pe dos. Sfântul Antonie cel Mare explică: „Omul după partea rațională e în legătură cu puterea aceea negrăită și dumnezească; iar după trup se înru-dește cu dobitoacele. Dar puțini sunt oamenii desăvârșiți și raționali cari se sârguiesc după înrudierea cu Dumnezeu și cu Mântuitorul, iar aceasta o arată prin fapte și viață virtuoasă. Cei mai mulți dintre oameni, mărunti la cuget, părăsind cea dumnezeiască și nemuritoare înfiere, se coboară la rudenii moartă, nefericită și de scurtă vreme a trupului. Ei cugetă, asemenea dobitoacelor, cele ale trupului, și aprinzându-se de plăceri, se despărțesc de Dumnezeu. Ei trag sufletul din ceruri în prăpastie, departe de voirile sale”⁹. În loc să ridice trupul spre cer, să-l înduhovnicească, pogoară sufletul în hăurile animalității.

(continuare în numărul următor)

¹ Apud *Impărtășirea continuă cu Sfințele Taine. Dosarul unei controversate - mărturiile Tradiției*, Editura Deisis, Sibiu, 2006, p. 268.

² *Filocalia*, vol. II, p. 85.

³ *Filocalia*, vol. XI, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1990, p. 559.

⁴ *Filocalia*, vol. IX, pp. 380-381.

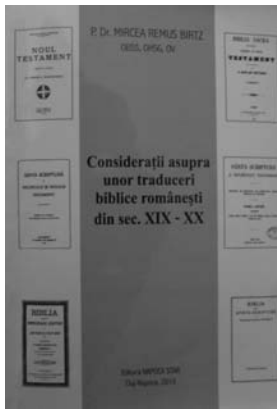
⁵ Cuviosul Paisie Aghioritul, *Patimi și virtuți*, Editura Evangelismos, București, 2007, p. 288.

⁶ Sfântul Ignatie Briancianinov, *Armele războiului nevăzut*, Editura Sofia, București, Editura Cartea Ortodoxă, Alexandria, 2012, p. 218.

⁷ *Pateric*, Teodor de la Ferme 4. Am folosit pentru numerotarea apoftegmelelor *Patericul*, Editura Polirom, Iași, 2005.

⁸ *Filocalia*, vol. VII, Editura Institutului biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1977, p. 11.

⁹ *Filocalia*, vol. I, p. 25.

MIRCEA REMUS BIRTZ, *Considerații asupra unor traduceri biblice românești din sec. XIX-XX*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2013, 295 p.

Traducerile în limba română ale Sfintei Scripturi sunt o componentă de seamă a culturii noastre naționale. Rolul lor în formarea și dezvoltarea unei limbi române literare a fost încă de mult semnalat și temeinic analizat de către specialiști. De la prima traducere integrală a Bibliei, cunoscută îndeobște sub numele de *Biblia de la București* sau *Biblia lui Șerban Cantacuzino* (1688), până la traducerile sau diortosirile cele mai recente (cum este cea făcută de Mitropolitul Bartolomeu al Clujului-2001), asistăm, firește, pe lângă fenomenul cultural-lingvistic și la permanenta preocupare pe care Biserica a avut-o de a pune la dispoziția credincioșilor săi traduceri cât mai bune ale Sfintei Scripturi. Acestea aveau rolul de a oferi cititorului o variantă cât mai fidelă, cât mai apropiată de sensul original al Revelației divine.

În contextul celor de mai sus, preocuparea pentru diferitele traduceri ale Bibliei, apărute pe parcursul secolelor XIX și XX, este cât se poate de firească, iar Pr. Dr. Mircea Remus Birtz, slujitor al Bisericii Române Unite cu Roma, se oprește asupra lucrărilor în cauză cu multă rigoare științifică și, ceea ce nu e deloc de neglijat, cu respect pentru adevăr. După cum ne mărturisește chiar autorul într-o scurtă prefață, în lucrarea la care ne referim principala sa preocupare a fost aceea de a ridica o serie de probleme ce se cer studiate și nicidecum să ofere răspunsuri ample sau definitive, cu atât mai mult cu cât în științele pozitive, răspunsuri definitive nu există.

Una din problemele abordate de autor, care ne-a atras atenția în mod deosebit, este cea a legăturii ce ar putea fi stabilită între Biblia lui Samuil Micu, editată la Blaj în 1795 și Biblia *retipărită* de Mitropolitul Andrei Șaguna la Sbiu în 1856-1858. Ca mulți cercetători în domeniu, Mircea Birtz a fost și el „cucerit” inițial de teoria conform căreia Șaguna ar fi plagiat textul Bibliei lui Samuil Micu. Aprofundând însă studiul edițiilor scripturistice de la noi, a constatat, după cum însuși mărturisește, că *stilul lui Șaguna era unul precis, având o penetranță și o virilitate străine de obiceiurile plagiatului*. Este neîndoios faptul că Șaguna cunoștea edițiile Bibliei apărute anterior. De altfel, chiar Părintele Academician Mircea Păcurariu afirmă, bazându-se tocmai pe o mărturie a marelui Mitropolit de la Sibiu, că la baza Bibliei din 1856-1858 au stat traduceri mai vechi: Noul Testament de la Bălgrad (1648), Biblia de la București (1688), Biblia de la Blaj (1795), Biblia de la Petersburg (1819) și cea de la Buzău (1854-1856), la care s-au adăugat textul grecesc al Septuagintei (Atena, 1843), precum și o versiune slavonă a Sfintei Scripturi (probabil Moscova, 1821). Un element aparte al tipăririi lui Șaguna sunt ilustrațiile (58 pentru Vechiul Testament și 27 pentru Noul Testament), executate de Julius Schnorr von Carolsfeld, ilustrații ce aveau menirea de a face lucrarea mai atractivă pentru publicul larg.

Un argument forte pe care Pr. Dr. Mircea Remus Birtz îl aduce în combaterea tezei plagiatului este tocmai lipsa reacției din partea lui Timotei Cipariu și a Mitropolitului Blajului Alexandru Sterca-Șuluțiu, care numai de timiditate nu puteau fi acuzați, aceștia fiind primii care ar fi făcut publică o astfel de atitudine a Episcopului ortodox de la Sibiu, dacă ea ar fi existat.

Iată deci o poziție justă și echilibrată, demnă de toată lauda, a unui teolog și istoric unit, într-o problemă pe care majoritatea confrăților săi au tratat-o în mod „tradițional” într-o manieră nejustificat criticistă la adresa Sfântului Ierarh Andrei Șaguna. Totuși, autorul nostru se rialiază la părerea unor cercetători ai textului biblic de la începutul secolului al XX-lea, după care publicarea cărților de cult de către Șaguna - între care era socotită și Biblia - ar fi fost în primul rând o acțiune *confesionalistă* (urmărea restaurarea Mitropoliei Ortodoxe a Transilvaniei - lucru ce se va întâmpla în 1864) și abia apoi una ce urmărea *editarea unei opere științifice*.

Lucrarea mai abordează și alte aspecte ale istoricului traducerilor și tipăririlor de ediții ale Sfintei Scripturi în limba română, subliniind preocupările pentru acest subiect ale teologilor blăjeni, dar și realitatea interdependenței cărților de cult, în condițiile în care greco-catolicii au folosit cărți de cult ortodoxe, tipărite pe întreg cuprinsul României, iar ortodocșii (mai cu seamă cei din Transilvania) nu au ezitat să utilizeze ediții ale acestora apărute la Blaj.

În ansamblu, lucrarea *Considerații asupra unor traduceri biblice românești din sec. XIX-XX* face referire la versiuni ale Sfintei Scripturi editate în perioada menționată atât în mediul bisericesc ortodox, cât și în cel greco-catolic. Chiar dacă este tributară unor opinii specifice cercetătorilor și teologilor uniți, abordează și susține și unele teze neagreate de aceștia, ceea ce face cinste profesionalismului și dragostei pentru adevăr a autorului ei.

Pr. asis. dr. Cosmin Cosmuța

Preotul Ioan Buftea – Noul protopop al Dejului

Pr. Cristian Baciu

Consilier administrativ bisericesc

Începând cu data de 1 ianuarie 2015, ajungând la o vârstă venerabilă, părintele Teofil Herineanu s-a retras din postul de protopop al protopopiatului Dej, după o activitate rodnică de 36 de ani.

La conducerea acestui protopopiat a fost numit preotul Ioan Buftea, paroh al Parohiei „Sf. Nectarie” din municipiul Dej. Protopopiatul Dej cuprinde un număr de 54 de parohii, 2 mănăstiri și un număr de 61 de preoți.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei I-a prezentat comunității din Dej pe noul protopop în data de 7 ianuarie 2015, la sărbătoarea Soborului Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul de la Parohia „Sf. Nectarie” din Dej. Cu această ocazie, Părintele Mitropolit i-a acordat preotului Ioan Buftea distincția de iconom stavrofor. La eveniment au participat și prefectul județului Cluj, Domnul Gheorghe Vușcan, Domnul Costan Morar, primarul municipiului Dej și Domnul Deputat Cornel Itu, precum și reprezentanți ai Armatei și ai instituțiilor locale.

În cuvântarea pe care a rostit-o cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Sa Părintele Mitropolit Andrei i-a mulțumit părintelui protopop Teofil Herineanu pentru misiunea pe care a desfășurat-o și totodată și-a exprimat încrederea că noul protopop Ioan Buftea, așa cum a început cu râvnă construcția bisericii parohiale, așa va face misiunea și la protopopiat.

Întrucât într-o instituție conducătorul impune prioritățile și ritmul, Chiriarhul nostru l-a îndemnat pe noul protopop să se implică în activitatea social filantropică având ca obiective: deschiderea în Dej a unui Centru de asistență socială în cadrul Asociației Filantropia a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, continuarea lucrărilor de construcție la bisericile aflate în șantier, intensificarea activităților cu tinerii, colaborarea cu profesorii de Religie și inițierea unor parteneriate cu școlile.

Instalarea oficială a noului protopop a avut loc în data de 13 ianuarie 2015 la Biserica „Sfinții Arhangheli” din municipiul Dej, când Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei I-a hirotesit pe preotul Ioan Buftea întru protoiereu.

Părintele Ioan Buftea s-a născut la data de 12 martie 1984, în localitatea Bogdan Vodă din județul Maramureș. Ca pregătire teologică a absolvit Seminarul Teologic Liceal Ortodox din Baie Mare în anul 2003 și este licențiat al Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, specializarea Teologie Pastorală, din anul 2007. În anul 2009 a absolvit studiile postuniversitare de Master, specializarea Consiliere pastorală, din cadrul aceleiași Facultăți. Are o vechime în preoție de 9 ani și o activitate deosebită pastoral-misionară, liturgică și patrimonială.

Parohia „Sf. Nectarie” din Dej fiind înființată în anul 2011, preotul Ioan Buftea în numai două săptămâni a construit paraclisul parohial, iar biserica parohială este ridicată în roșu, urmând ca anul acesta să înceapă lucrările în interior. A înființat Grupul vocal „Sf. Nectarie” și mai ales a reușit să adune în jurul său credincioși care se implică în viața Bisericii.

Avem convingerea că prin calitățile sale dovedite în timpul pastorației, părintele protopop Ioan Buftea va contribui la îmbogățirea activităților bisericești și dinamizarea lucrării misionare.

Leacuri de a trăi frumos

Menuț Maximilian

Metropolitul Andrei Andreicuț aduce în fața cititorilor, prin volumul „Mai putem trăi frumos? – Pledoarie pentru o viață morală curată”, apărut la Editura Renașterea, adevărate leacuri duhovnicești, care ne fac să ne punem un semn de întrebare asupra lucrurilor normale, asupra lucrurilor anormale dintr-o lume normală. Fiind convins că fărâdelegi s-au comis mereu, de la Adam încoace, mitropolitul spune că în societățile tradiționale totul era făcut mai cu perdea, în timp ce astăzi se întrece măsura.

Dacă în trecut opinia publică sancționa abaterile de la viața normală, acum fiecare își vede de ograda sa, ceea ce pe undeva nu este, totuși, normal. „N-aș vrea, totuși, să se creadă că viața contemporană o consider numai ca o băltoacă mizerabilă. N-aș vrea să fiu socotit drept un pesimist care vede totul în negru. Lumea a fost zidită de Dumnezeu și își are frumusețile ei. Omul este icoana lui Hristos și-și are demnitatea lui”, declară înaltul prelat. Pentru a trăi frumos, mitropolitul ne îndeamnă, întâi de toate, să gândim frumos: „Toate faptele își au izvorul în cugetare. Un om cu idei frumoase și sănătoase va acționa corect. Și să nu uităm o afirmație străveche – ideile sunt cele care conduc lumea”.

În primul capitol „Acțiunile bune sau rele se sprijină pe cugetare”, Andrei Andreicuț vorbește despre dorințele noastre, nobile sau păcătoase, statornicele întâi în gând și apoi puse în practică: „Când este vorba de un lucru rău, la care cugetăm, până când n-am consimțit cu gândul să-l facem, nu este păcat. Cât timp ne luptăm nu păcătuim. Când în minte am plecat steagul, începe păcatul”. Conform mitropolitului, știința și viața duhovnicească nu sunt pe același plan. Între adevărul speculativ și domeniul practic există un șanț pe care mulți nu-l trec: „Acest lucru se poate întâmpla cu unii filozofi sau chiar teologi. Ei văd drumul, dar nu iau pe el. Adevărul este pentru ei o lumină clară, dar fără căldură. În viața duhovnicească, cel mai umil muritor poate trece înaintea celui mai ilustru doctor în teologie”.

Cel mai agresat în mileniul III este vâzul: „Televizorul și mai ales internetul ne pot furniza informații importante pentru viața noastră spirituală, dar, în același timp, pot face o lucrare catastrofală”. Andrei Andreicuț nu este de acord nici cu modul în care se fac astăzi discotecile, de acolo de unde tineri sănătoși și frumoși ies vorbind tare și obscen: „Însă când sosesc în fața Catedralei își fac cruce, închinându-se evlavios. Ce poți spune despre aceste realități? Cine-i de vină pentru această personalitate dublă?” Pe lângă inteligență, omul are sensibilitate și voință. Între ele sunt uși de comunicare, facultățile sufletului trebuind să lucreze împreună și să stabilească echilibrul și armonia. Gândurile vin din trei părți: de la om, de la Dumnezeu și de la diavol, între ele fiind o mare luptă: „Unele gânduri bune pot deveni rele și unele gânduri rele pot deveni bune. Minte răvășește sufletul și-l dezbină”, asceza ortodoxă acordă o deosebită atenție disciplinei gândului, pazei gândului, știind că atunci când mintea este robită de contemplarea bunurilor materiale și a desfătărilor trupesti se îmbolnăvește: „Gândurile bune, rod al unei cugetări binecuvântate de harul dumnezeiesc, antrenând simțirea și voința, se vor concretiza în lucrări pozitive pe toate planurile”.

Capitolul II - „Cugetarea corectă se întemeiază pe doctrina ortodoxă” – evidențiază faptul că europenii

trebuie să-și aprofundeze doctrina creștină pentru a putea apoi trăi frumos. „În ortodoxie doctrina, doctrina creștină se păstrează în integritatea ei. Implicit morala, în integritatea ei, se bazează pe această doctrină. Modul de viață creștin, bazat pe doctrina dreaptă, este sublim și admirat chiar de vrăjmașii dogmei ortodoxe”.

Capitolul III – „Prietenia și căsătoria” – vorbește despre dragoste, ca o virtute ce se descinde din Dumnezeu, mitropolitul Andrei adresându-le tinerilor și părinților „îndemnurile cuvenite, fără intenția de a-i dădăci”. Educația are mari carențe adeseori omul fiind privit, din punct de vedere biologic, „ca un biet animal rațional, nici măcar atât”: „Nenorocit trebuie să fie tânărul lipsit de voință și putere care se lasă în mâinile instinctului. Instinctul, care are menirea să fie rob, devine stăpân, tiranic și crud... În iubirea curată dintre doi tineri există ceva gingaș și sfânt. Esența iubirii partenerului stă în certitudinea că se poate încrede în celălalt”.

Capitolul IV – „Nașterea de prunci și planningul familial” - este cel în care mitropolitul Andrei ne spune că nu putem privi căsătoria ca un mijloc lesnicios de a dobândi plăceri și nici ca o asigurare împotriva neputințelor de la bătrânețe: „Ea este comuniune și dăruire. Cei doi soți călătoresc împreună înspre rai și, primind binecuvântarea cerului, devin rodnici născând copii”.

Mitropolitul Andrei este dur în ceea ce privește avortul: „Lipsurile materiale nu sunt un argument prin care să poți justifica avortul. Poți ucide pe altul ca să trăiești tu? Și apoi Dumnezeu îi dă fiecăruia bucata de pâine necesară”. Prelatul ne spune că după Revoluție a scăzut alarmant numărul de nașteri, în timp ce între anii 1989 și 2000 s-au făcut 11 milioane avorturi.

Capitolul V – „Răni ale ființei omenești” – pricinuite de păcat, vorbește despre păcatele care creează dependență, urând sufletul omului pe care Dumnezeu l-a făcut tânăr, frumos și nemuritor. Toxicomania, homosexualitatea, desfrâul, tabagismul sunt păcate aflate pe lista mitropolitului, de care ne recomandă să scăpăm.

Capitolul VI – „Mijloace de vindecare recomandate de către părinți contemporani” – ne îndeamnă să călcăm pragul bisericilor, să căutăm preotul, cel căruia Mântuitorul i l-a încredințat pe omul rănit de păcate. Dragostea este cea care vindecă sufletul, iar rugăciunea cel mai la îndemână medicament. Paza minții este mijlocul de prevenire a păcatelor, iar gândurile frumoase cele care țin mintea sănătoasă.

Volumul mitropolitului Andrei Andreicuț poate fi citit în cheia creștină de către toți cei care doresc să trăiască în frumos, să fie oameni cinstiți, devotați sufletului dăruit de Bunul Dumnezeu, prin gânduri curate, prin rugăciune și cât se poate, prin bunătate.

O nouă carte de rugăciuni

Mircea Gelu Buta¹

Au existat și continuă să existe mulți oameni, îndeosebi între cei cu studii înalte și excelentă părere despre propria persoană, care privesc cu suficiență sau cu îngăduință Cartea de rugăciuni, considerând-o menită credincioșilor anonimi și cu puțină instrucție. Eroarea este mare și dublă, întrucât Cartea de rugăciuni este pandantul practic al Catehismului pravoslavnic, denumit mai propriu Învățătură de credință sau, încă și mai precis, „Mărturisire de credință ortodoxă”. Atât Cartea de rugăciuni, cât și Mărturisirea de credință sunt porți de intrare doxologică în Biserica lui Hristos și concentrate de teologia ortodoxă. Sursa greșelilor dogmatice a intelectualilor decurge tocmai din convingerea că pot trece peste abecedarul credinței.

Dintr-o carte de rugăciuni, ca și dintr-o Mărturisire ortodoxă, credinciosul află și învață cum poate ajunge enoriaș îmbisericit. Tot de acolo află cum se face corect semnul Sfintei Cruci, ce este rugăciunea, în ce anume constă pregătirea pentru Spovedanie, respectiv pentru

Cuminecare, după ce îi sunt explicate aceste Sfinte Taine într-un limbaj limpede și accesibil, fără a fi simplist. O clasificare a păcatelor și a greșelilor pe care le comitem poate fi găsită tot într-o Carte de rugăciuni, care, pe vremea fostului regim, se tipărea deliberat în tiraje insuficiente, ca și Sfânta Scriptură, tocmai pentru că în paginile sale se găsea expusă o Teologie lucrătoare.

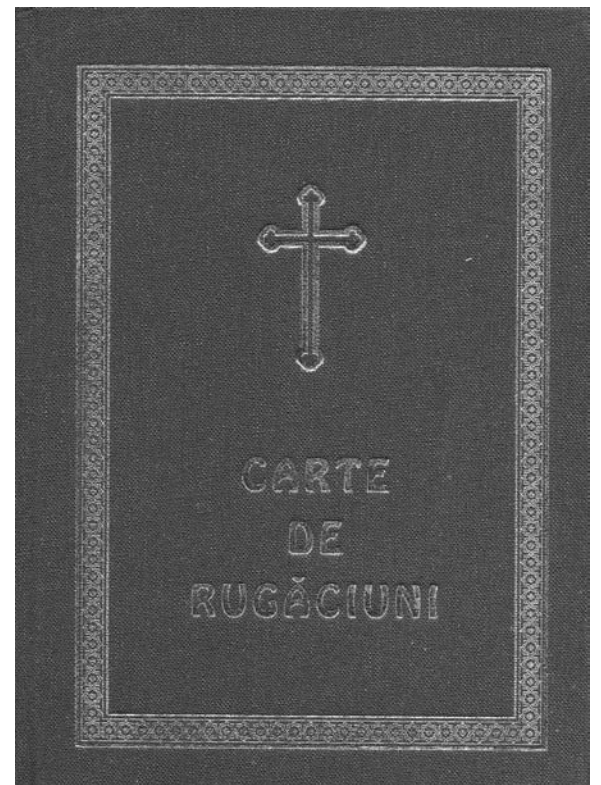
Cartea de rugăciuni conține pravila creștinului, recomandări tipiconale, dar și aspecte legate de cuviință, de evlavie, de participarea la slujbe și de comportamentul în biserică. Am spune că pentru un bun bisericaș, Cartea de rugăciuni este, dacă ni se îngăduie această comparație, echivalentul Molitfelnicului pentru preot.

Pentru un ierarh al Sfintei noastre Biserici, constituie un prilej de bucurie tipărirea unei Cărți de rugăciuni, eventual prefațarea sau diortosirea ei. Iată de ce cred că se cuvine să ne oprim asupra Cărții de rugăciuni editate nu de mult de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei², a lapidarului și consistentului cuvânt introductiv intitulat „Rugați-vă neîncetat”, ca și a predosloviei ÎPS Sale la textul sacru al Dumnezeieștii Liturghii.

Cartea de rugăciuni are un cuprins de bază, din care nu pot să lipsească, de pildă, Rugăciunile începătoare sau Rugăciunea de pocăință, una faimoasă, a Sfântului Efreim Sirul, care se citește și se trăiește îndeosebi în perioada Postului Mare; ceea ce nu înseamnă că o Carte de rugăciuni este o formă fixă. Nicidecum. Cuprinsul unei Cărți de rugăciuni, păstrând temelia amintită, poate să varieze în raport cu altele. În acest sens, credem că trebuie scos în lumină, în cazul Cărții de rugăciuni despre care vorbim, includerea unor rugăciuni aparținând unor sfinți contemporani, chiar actuali, dacă ne gândim la „Rugăciunea de dimineață a arhimandritului Sofronie Saharov” († 1993), sau la „Rugăciunea pentru lume, a Sfântului Siluan Athonitul” († 1938). Binevenite credinciosului din ziua de azi, de asemenea incluse în această Carte de rugăciuni, sunt „Rugăciunea ultimilor stareți de la Optina” sau „Rugăciunea pentru sine, a Mitropolitului Antonie de Suroj”.

Că aceste rugăciuni au o incontestabilă putere mistică și duhovnicească, o adevărește „Rugăciunea pentru vrăjmași” a unui alt sfânt contemporan nouă, Sfântul Nicolae Velimirovici, din care desprindem un scurt fragment: „Vrăjmașii m-au învățat să știu ceea ce puțini știu în lume: că omul nu are pe pământ vrăjmași, afară de sine însuși. Doar acela urăște pe vrăjmași, acela care nu știe că vrăjmașii nu sunt vrăjmași, ci prieteni severi. // De aceea, Doamne, binecuvântează pe vrăjmașii mei”³.

Sunt convins că s-ar cuveni să ne oprim mai mult pe marginea acestei noi Cărți de rugăciuni, pentru că nu e puțin lucru ca dreptmăritorul din ziua de azi să aibă, pe lângă Rugăciunea „clasică”, să-i spunem astfel, pentru vrăjmași, și pe aceea a Sfântului Nicolae Velimirovici. Aceste rugăciuni sunt dovadă a prezenței Duhului – câtă dreptate avea Părintele Rafail Noica vorbind despre Cultura Duhului! – în Biserică în orice vreme...

² Carte de rugăciuni – pentru trebuințele și folosul creștinului ortodox, tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte † ANDREI, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, Cluj-Napoca, 2012.

³ Idem, p. 115.

IPS ANDREI MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Re-nașterea”.

În fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

În fiecare **sâmbătă**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru masteranzii Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

Decembrie 2014

1 Decembrie: Împreună cu Rectorul Universității „Babeș Bolyai”, Academicianul Ioan Aurel Pop, participă, la TVR Cluj, la o emisiune dedicată Zilei Naționale a României.

În Catedrala Mitropolitană, săvârșește slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt de învățătură.

În Piața Avram Iancu, participă la manifestările militare organizate cu prilejul Zilei Naționale a României.

Primește la reședință autorități civile și militare, preoți și credincioși, veniți să-l felicite cu prilejul zilei onomastice (Sfântul Apostol Andrei).

La Teatrul Național, asistă la spectacolul „Copiii sărbătorește Marea Unire”. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

2 decembrie: Prezidează comisia de examinare a candidaților la concursul de ocupare a posturilor de preoți în parohiile Ilva Mică și Bichigiu (protopopiatul Năsăud), Jichișu de Jos (protopopiatul Dej), Sângeorzul Nou și Enciu (protopopiatul Beclean) și Morlaca (protopopiatul Huedin).

3 decembrie: Cu prilejul Zilei Internaționale a persoanelor cu dizabilități, participă la manifestările organizate de Centrul de recuperare a copiilor cu dizabilități „Sfânta Irina” din Turda (coordonator: Pr. Florian Șimonca). Oficiază o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Aula Mare a Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, participă la conferința „Biserica și victimele comunismului” susținută de domnul Radu Preda, Președintele executiv al Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoriei Exilului Comunist și de părintele Augustin Vărvăruc de la Schitul „Sfânta Cruce” de la Aiud.

4 decembrie: Cu prilejul hramului, în biserica militară din Florești (preot slujitor: Pr. Traian Chircu), oficiază slujba Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Aula Mare a Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, participă la Dezbaterile despre religia în școală și în societate, susținută de Prof. Univ. Vasile Dâncu, Pr. Conf. Dr. Patriciu Vlaicu și Lect. Univ. Luigi Bambulea.

5 decembrie: În Aula Mare a Facultății de Teologie, participă la solemnitatea decernării titlului de Profesor Emerit, Părintelui Ioan Ică senior. Susține o alocuțiune și acordă părintelui Ioan Ică, distincția „Crucea Transilvană”.

În Biserica „Tuturor Sfinților” din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Horea Petre și Pr. Mircea Oros), slujește Vecernia și Litia și rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

6 decembrie (Sfântul Ierarh Nicolae): Cu prilejul hramului, oficiază Sfânta Liturghie în capela Facultății de Teologie din Cluj-Napoca (slujitor: Arhim. Teofil Tia), săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon, pe tânărul Florin Șomlea. Acordă domnului Academician Ioan Aurel Pop, rectorul Universității „Babeș Bolyai”, distincția „Crucea Transilvană”.

Oficiază slujba de binecuvântare a demisolului Bisericii „Învierea Domnului” din cartierul clujean Zorilor (parohi: Pr. Coriolan Dura și Pr. Ștefan Iloaie). Săvârșește slujba Parastasului pentru citorii mutați la Domnul. Rostește un cuvânt de învățătură.

7 decembrie: Împreună cu PS Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură în Biserica „Sfântul Nicolae” din Zalău. Acordă părintelui paroh, Ionuț Pop, distincția „Crucea Transilvană”. Hirotonește întru preot pe diaconul Florin Șomlea, pe seama parohiei Morlaca, protopopiatul Huedin și diacon, pe tânărul Gheorghe Daniel Călăuz.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și rostește o cateheză. Asistă la concertul de colinde susținut de Corul Seminarului Teologic din Cluj-Napoca și de corala „Armonia” din Baia Mare. Rostește un cuvânt de binecuvântare

8 decembrie: În foaierea Casei Universitarilor, oficiază slujba de înmormântare a profesorului Victor Romulus Constantinescu. Rostește un cuvânt de mângâiere.

În biserica Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Țara Năsăudului, oficiază slujba Tunderii în monahism a teologului Marius Iuliu Morariu, devenit monahul Maxim. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

9 decembrie: În biserica Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Țara Năsăudului, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. Hirotonește întru preot pe diaconul Gheorghe Daniel Călăuz, pe seama parohiei Enciu (protopopiatul Beclean) și ierodiacon, pe monahul Maxim Morariu.

În sala de ședințe a mănăstirii, prezidează sinaxa cu stareții, starețele și duhovnicii din eparhie. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Face o vizită pe șantierul Centrului de Tineret de la Sângeorz-Băi (coordonator: Pr. Tudor Mudure).

În Biserica „Sfântul Arhidiacon Ștefan” din Maieru (parohi: Pr. Dan Cismaș și Pr. Ioan Lăpuște), asistă la concertul extraordinar de colinde susținut de Corala Armonia din Constanța și de alți interpreți de folclor din țară. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

Face o vizită pe șantierul centrului catehetic din Maieru (coordonator: Pr. Dan Cismaș). Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei în timpul Sfintei Liturghii, Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, 25 decembrie, 2014.

10 decembrie: În sala mare a Primăriei din Cluj-Napoca, asistă la concertul de colinde organizat de Serviciul Social pentru persoane cu dependențe „Sfântul Dimitrie Basarabov”. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la concertul de colinde susținut de corala „Cappella Transsylvanica” din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

11 decembrie: În Cimitirul Militar din Cluj-Napoca, oficiază slujba de înmormântare a adormitului întru Domnul, Titiana Corneliu Gabriel, decedat ca urmare a accidentului aviatic din județul Sibiu. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baci, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În sala mare a Muzeului Mitropolitan, asistă la concertul de colinde și cântece de Crăciun, susținut de corul „Il Gardellino” al Parohiei „Înălțarea Domnului” din Cluj-Napoca (parohi: Pr. Ioan Turc și Pr. Cons. Bogdan Ivanov).

12 decembrie (Sfântul Ierarh Spiridon al Trimitunde): Cu prilejul hramului, slujește Sfânta Liturghie în biserica mănăstirii de la Strâmba, protopopiatul Bistrița (stareță: monahia Epiharia Brumă). Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește, întru ieromonah, pe ierodiaconul Maxim Morariu, pe seama Mănăstirii „Izvorul Tămăduirii” de la Salva și diacon, pe tânărul Cătălin Veronel Varga. Este însoțit de Arhimandriții Sosipatru Pitulias și Grigore Maja de la Veria, Grecia și de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul

Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

13 decembrie: În biserica din Campusul Studentesc Hașdeu (slujitor: Pr. Ciprian Negrean), oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Teodora Nectaria, fiica domnului consilier economic Sorin Călea. Rostește un cuvânt de învățătură.

Asistă la spectacolul de Crăciun organizat de tinerii din ASCOR Cluj. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În biserica parohiei Triterii de Sus (paroh: Pr. Aurelian Bercea), protopopiatul Turda, săvârșește slujba Vecerniei și rostește un cuvânt de învățătură. Oficiază slujba de binecuvântare a casei parohiale din localitate.

14 decembrie: În Biserica „Sfântul Nicolae” din Gherla (paroh: Pr. Aurel Mureșan și Gheorghe Știr), săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot pe diaconul Cătălin Veronel Varga, pe seama parohiei Jichișul de Jos, protopopiatul Dej.

Asistă la concertul de colinde susținut de Grupul „Zestrea” din Gherla. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baci, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, rostește o cateheză și asistă la concertul de colinde susținut de Corul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

15 decembrie: La Mănăstirea Nicula, înregistrează o emisiune de Crăciun, pentru TVR Cluj.

Primește la reședință grupuri de colindători.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și la concertul de colinde susținut de corul Liceului Teologic Reformat din Cluj-Napoca și de corul Seminarului Teologic Ortodox. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Primește la reședință pe Excelența Sa Kató Béla, Episcopul Reformat din Cluj-Napoca.

16 decembrie: În Sala Sinodală din Palatul Patriarhal, participă la ședința de lucru al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

La Opera Națională din București, împreună cu ceilalți membrii ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, asistă la concertul de colinde „Răsăritul cel de sus”, organizat de Centrul de Presă „Basilica” al Patriarhiei Române.

17 decembrie (Sfântul Prooroc Daniel): În Sala Sinodală din Palatul Patriarhal, participă la ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

În Catedrala Patriarhală, asistă la slujba de Te-Deum oficiată cu prilejul zilei onomastice a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

18 decembrie: În sala mare a Prefecturii, participă la festivitatea de premiere a celor șase Asociații de Revoluționari din județul Cluj. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Primește la reședință grupuri de colindători.

Îi vizitează pe copiii instituționalizați aflați în Preventoriul TBC de la Ilișua, protopopiatul Beclean.

În Biserica „Sfântul Andrei” din Beclean (parohi: Prot. Vincențiu Doru Zinveliu și Pr. Claudiu Zinveliu), asistă la tradiționalul concert de colinde. Rostește un cuvânt de învățătură.

19 decembrie: Primește la reședință pe Preașfințitul Părinte Sofian Brașoveanu, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Germaniei, Austriei și Luxemburgului.

Primește la reședință grupuri de colindători.

Transmite, prin intermediul reprezentanților presei locale și centrale, mesajul de Crăciun.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și asistă la Concertul Ecumenic de colinde. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Hirotonește întru duhovnic pe părintele Florin Șomlea de la parohia Morlaca, protopopiatul Huedin.

20 decembrie: Acordă un interviu pentru Radio Cluj.

În sala „Auditorium Maximum” a Casei Universitarilor, participă la festivalul de colinde „Episcop Nicolae Ivan”. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Primește la reședință grupuri de colindători.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește la Litie.

21 decembrie: Săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Cluj-Napoca (paroh: Pr. Marcel Sabău). Rostește cuvântul de învățătură.

În Cimitirul Eroilor din Cluj-Napoca, săvârșește slujba Parastasului pentru eroii revoluției din 1989. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de domnul Cristian Moldovan, directorul Centrului de pelerinaje „Re-nașterea”.

➤ În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, rostește o cateheză și asistă la concertul de colinde susținut de Corala Catedralei Mitropolitane. Hirotessește întru duhovnic pe părintele Gheorghe Daniel Căluș, de la parohia Enciu, protopopiatul Beclean.

22 decembrie: La monumentul eroilor din Turda, oficiază slujba Parastasului pentru eroii revoluției de la 1989. Rostește un cuvânt de învățătură.

La reședința mitropolitană, primește grupuri de colindători.

23 decembrie: Vizitează vârstnicii de la Așezămintele „Sfântul Sava” din Copăceni și „Sfântul Nicolae” din Mociu și pe distinsa doamnă preoteasă Maria Lupu din Turda. Este însoțit de domnul Liciniu Câmpean, consilierul misionar-social al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Primește la reședința grupuri de colindători.

24 decembrie: Vizitează bolnavii internați la Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Liciniu Câmpean, consilierul misionar-social al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Pavecernița Mare și slujește la Litie. Rostește un cuvânt de învățătură. Hirotessește întru duhovnic pe părintele Cătălin Veronel Varga, de la parohia Jichișu de Jos, protopopiatul Dej.

25 decembrie (Nașterea Domnului): În Catedrala Mitropolitană, slujește Sfânta Liturghie și dă citire Pastoraliei de Crăciun. Acordă domnului Prof. Univ. Dr. Ioan Ștefan Florian, președintele senatului Universității de Medicină și Farmacie din Cluj-Napoca, distincția „Crucea Transilvană”.

În biserică din Făget (paroh: Pr. Petru Cotărlă), protopopiatul Cluj II, slujește Vecernia și Litia și rostește un cuvânt de învățătură.

26 decembrie: În Biserica „Sfinți Apostoli Petru, Pavel și Andrei” din Bistrița (parohi: Pr. Simion Bretfelean și Pr. Ioan Pintican), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Acordă domnului Ioan Țintean, prefectul județului Bistrița, distincția „Crucea Transilvană”.

În parohia Mărișelu, protopopiatul Bistrița, deschide cea de-a IV-a ediție a Festivalului de colinde. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

Oficiază slujba de binecuvântare a noii case parohiale din Mărișelu. Hirotessește întru iconom pe părintele paroh Aurelian Popțean. Este însoțit de PC Pr. Nicolae Buda, inspectorul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

27 decembrie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserică din satul natal, Oarța de Sus, județul Maramureș (paroh: Pr. Dumitru Vlad). Rostește cuvântul de învățătură. Asistă la concertul de colinde susținut de copiii din sat.

28 decembrie: În Catedrala Mitropolitană din Timișoara, slujește la Sfânta Liturghie oficiată de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, cu prilejul întronizării Înaltpreasfințitului Părinte Ioan Selean în demnitatea de Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

29 decembrie: Prezidează comisia de examinare a candidaților la concursul de ocupare a posturilor de preoți pentru parohiile Galații Bistriței (protopopiatul Bistrița), Alunișu (protopopiatul Năsăud), Petea (protopopiatul Cluj I) și Rogojel (protopopiatul Huedin).

30 decembrie: În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează ședința Sinodului Mitropolitan și a Consiliului Eparhial.

Cu prilejul zilei de naștere, cu membrii Sinodului Mitropolitan, îl felicită pe Preasfințitul Părinte Vasile Someșanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În parohia Someșul Rece (paroh: Pr. Ștefăniță Elefteriu), protopopiatul Huedin, oficiază slujba de binecuvântare a noii case parohiale. Rostește un cuvânt de felicitare.

31 decembrie: În biserică din Dumbrăvița, protopopiatul Beclean, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Gabriela, fiica părintelui paroh Ciprian Văidăhăzan. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

A consemnat, Arhid. Claudiu Ioan Grama

Valoarea timpului creștin

Pr. Liviu Șugar

a răspântia dintre ani, cred că nu există om să nu-și pună fireasca întrebare: Cum a fugit atât de repede timpul? Întrebarea este de secole, iar Vergilius o sintetiza în aforismul: „Fugit irreparabile tempus”, ceea ce credem că a dus la constatarea sceptico-realistă a cronicarului Miron Costin că „nu sunt vremurile sub om, ci bietul om sub vreme”. Dar, se pare că, pentru noi, cei ce trăim în iureșul acestor ani, ea este de o actualitate presantă!

Observăm că timpul și instrumentele lui de măsurare în milenii, secole, decenii, ani, zile, ore, minute sau secunde, sunt rezultatul gândirii omenești. La Dumnezeu există doar VEȘNICIA! „O mie de ani e ca ziua de ieri”, declară uluit psalmistul.

Existența noastră, chiar și a celor mai puternici sau mai longevivi, ce înseamnă în raport cu veșnicia divină? În fond, cred că toți suntem de acord că viața noastră, jalonată de naștere și moarte, este foarte scurtă. Dacă scădem copilăria și a doua copilărie – așa cum poate fi catalogată uneori bătrânețea – și mai punem în calcul somnul, ca o pregustare a morții, vom constata că nici jumătate din anii vieții nu înseamnă viața trăită plener. De aceea Magda Isanos ne întreabă cum „de găsim atâta vreme pentru ură, / când viața nu-I decît o picătură între minute - acesta care bate! / Și celălalt, și-mi pare neînțeles și trist că nu privim la cer mai des, / Că nu culegem flori și nu zâmbim, noi, care așa de repede murim”.

Pentru că suntem în clipe de bilanț, trebuie să recunoaștem un mare adevăr: că risipim ani din viață, zile prețioase din ani, pentru lucruri deșarte și ne trezim în amurg că încercăm disperati să recuperăm ce am risipit o viață. Irosim anii și ne legăm disperati de o clipă și strigăm zadarnic ca Faust „Clipă rămâi, ce minunată ești!”, deși suntem convingeți de propria amăgire.

Să lăsăm dreptul Luceafărului veșnic al poeziei românești să ne invite încă o dată la acest exercițiu de gândire introspectivă: „Cu mâine zilele-ți adaogi, / Cu ieri viața ta o scazi, / Și ai cu toate astea-n față, / De-a pururi ziua cea de azi”.

În calitate de creștini, credem că bunătatea divină ne va face favorul să avem în față nu doar ziua, ci și anul și anii ce vin, pe care ni-i dorim să fie în pace! Să fim încălziți la flacăra iubirii! Să fie pruncii sănătoși! Să ne fie ocrotiți bătrânii! Să fie Dumnezeu cu noi și nu ne vom teme de niciun rău! La Mulți Ani!!

Pictură de Andrei Drozdov, intitulată Rugăciune.

EDITURA RENAȘTEREA

OFERTE:

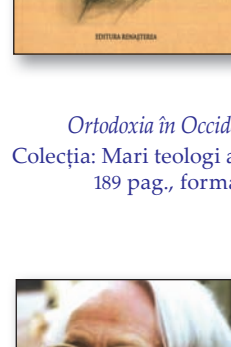
HARRY BOOSALIS, *Viața duhovnicească ortodoxă după Sfântul Siluan Athonitul*, Colecția: Spiritualitate nr. 9, 218 pag., format 135 X 200 mm, Preț: 29 lei

SF. IGNATIE BRIANCIANINOV, *Fărămiturile Ospățului*, Colecția Spiritualitate 8, 283 pag., format: 130x200 mm Preț: 20 lei.

ARHIM. ZAHARIA ZAHAROV, *Răscumpărând vremea (Efeseni 5, 16). Cuvinte de mântuire către inimile iubitoare de Hristos, împărtășite la Cluj-Napoca, 5-7 iunie 2012*, 138 pag., format: 130x200 mm, Preț: 10 lei

PAUL SILADI, *Ortodoxia în Occident. 10 convertiri*, Colecția: Mari teologi ai sec. XX, no. 4, 189 pag., format: 145x210 mm. Preț: 13 lei.

Părinții Bisericii între teologie și cultură Volum îngrijit de Pr. Catalin Palimaru, Colecția: "Restituiri", nr 3 493 pag., format: 110 X 180 mm, Preț: 22 lei

OLGA LOSSKY, *Spre ziua cea neînserată. Viața Elisabetei Behr-Sigel (1907-2005)*, Colecția: Mari Teologie a XX 3, 79 Pag., format: 127x200 mm Preț: 5 Lei

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:
PS Episcopul-vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:
Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:
Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO79RNCB0106026604400017 BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:
Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFFUZAREA:
Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:
Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea Gelu Buta, Dacian But Căpușan, Alexandru Dărăban, Cezar Login, Iuliu Marius Morariu, Marcel Muntean, Alexandru Nemoianu, Protos. Simeon Pinteș, Pr. Dan Popovici, Aurel Sasu, Paul Siladi, Nicolae Turcan, Cezar Ungureanu, Valentin Vesa